

Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2007

Hallinto

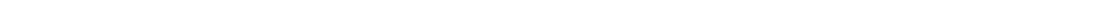

SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 20/2008

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Hallinto

Sisäasiainministeriön tilin- päätöskannanotot vuodelta 2007

Helsinki 2008

Sisäasiainministeriö
Monistamo
Helsinki 2008

ISSN 1236-2840
ISBN 978-952-491-354-6 (nid.)
ISBN 978-952-491-355-3 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji	
	Toimeksiantaja Sisäasiainministeriö, SM-2008-01291/Va-42	
	Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2007		
Julkaisun osat		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254;jälj.talousarvioasetus)66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aiheita. Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.</p> <p>Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, sen liitteenä olleeseen lomakkeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen sekä tarvittaessa muuhin aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao.osastoa kuullen.</p> <p>Talousarvioasetuksen velvoitteiden lisäksi sisäasiainministeriö on valmistellut toimialakohtaiset (maahanmuut-tohallinto, poliisitoimi ja pelastustoimi) tilinpäätöskannanotot.</p>		
Avainsanat (asiasanat) talousarvio, valtiontalous, tilinpäätös		
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-355-3 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut		
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut 20/2008	ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-354-6
Kokonaissivumäärä 95	Kieli suomi	Hinta 25 eur+alv
Jakaja Sisäasiainministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation	
	Uppdragsgivare Inrikesministeriet, SM-2008-01291/Va-42	
	Datum för tillsättandet av organet	
Publikation (även den finska titeln) Inrikesministeriets bokslutsställningstaganden för 2007 Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2007		
Publikationens delar		
<p>Referat</p> <p>Enligt 66 § i i förordningen om statsbudgeten (254/2004, nedan budgetförordningen) skall varje ministerium årligen senast den 15 juni efter finansåret ge ett motiverat ställningstagande till bokslutet för de räkenskapsverk och statliga fonder som hör till ministeriets förvaltningsområde samt till de åtgärder som föranleds av bokslutet och den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp om det samt av andra redogörelser för och utlåtanden om verksamheten och ekonomin vid räkenskapsverket eller den statliga fonden utanför budgeten. I budgetförordningen föreskrivs därtill i detalj vad ministeriet skall uttala sig om i sitt ställningstagande till bokslutet samt hurdant ställningstagande det skall ge beträffande ett ämbetsverk som inte är ett räkenskapsverk men för vilket ministeriet har ställt upp resultatmål.</p> <p>Ministeriets bokslutsställningstagande för varje ämbetsverk har beretts vid den avdelning vid inrikesministeriet som ansvarar för styrningen av ämbetsverk som lyder under ministeriet, och beredningen har grundat sig på förpliktelseerna i budgetförordningen, på inrikesministeriets interna anvisning som meddelats på basis av förordningen, på ett formulär som bifogats anvisningen, statens revisionsverks revisionsberättelse samt vid behov på annat material. Det slutliga ställningstagandet har beretts vid ekonomienheten efter att den aktuella avdelningen hörts.</p> <p>Utöver förpliktelseerna i budgetförordningen har inrikesministeriet berett sektorvisa bokslutsställningstaganden (migrationsförvaltningen, polisväsendet och räddningsväsendet).</p>		
Nyckelord budget, statsfinanser, bokslut		
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-355-3 (PDF), www.intermin.fi/publikationer		
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 20/2008	ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-354-6
Sidoantal 95	Språk finska	Pris 25 eur+ alv
Distribution Inrikesministeriet	Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 Sisäasiainhallinnon palvelukeskus.....	7
2 Ulkomaalaisvirasto (v.2008 alusta Maahanmuuttovirasto) ja maahanmuuttohallinto	11
3 Poliisitoimi	17
3.1 Keskusrikospoliisi.....	19
3.2 Liikkuva poliisi.....	23
3.3 Suojelupoliisi	29
3.4 Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.....	32
3.5 Poliisiammattikorkeakoulu.....	38
3.6 Poliisin tekniikkakeskus	42
3.7 Poliisin tietohallintokeskus.....	46
3.8 Etelä-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto	51
3.9 Länsi-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto.....	55
3.10 Itä-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto	59
3.11 Oulun lääninhallituksen poliisiosasto.....	62
3.12 Lapin lääninhallituksen poliisiosasto	65
4 Pelastustoimi.....	68
4.1 Hätäkeskuslaitos	71
4.2 Pelastusopisto	79
4.3 Palosuojelurahasto	85
5 Rajavartiolaitos	90

1 Sisäasiainhallinnon palvelukeskus

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Sisäasiainministeriö antaa talousarvioasetuksen (1243/1992) 66i §:n edellyttämän tilinpäätöskannanottonsa hallinnonalan virastojen ja talousarvion ulkopuolisen rahaston vuoden 2007 osuudesta sisäasiainministeriön tiliviraston tilinpäätökseen sekä virastojen toimintakertomuksista, jotka on laadittu talousarvioasetuksen 65 a § perusteella.

Sisäasiainministeriö lähettää kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen. Kannanottoa laadittaessa on ollut käytössä seuraavat asiakirjat:

- Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen tilintarkastuskertomus vuodelta 2007 (VTV 151/53/07, 3.4.2007)
- Tilintarkastajan vuosiyhteenveto Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen tarkastuksesta vuodelta 2007 (3.4.2007)
- Tilintarkastajan väliraportti Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen kirjanpidon ja toimintakertomuksen tarkastuksesta (3.4.2007)

- Tilintarkastajan väliraportti palkkahallinnon tarkastuksesta Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen oman henkilöstön osalta (20.2.2008)
- Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen toimintakertomus 2007
- Sisäasiainministeriön ja Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen välinen tulossopimus 2007 (15.12.2006) ja totemaraportointi 15.6.2007

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus on laatinut valtion talousarvioasetuksen 65 a § tarkoittaman tulosohtatun viraston toimintakertomuksen. Sisäasiainhallinnon palvelukeskus on osa Sisäasiainministeriön tiliviraston kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, joten se ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia vaan ne esitetään sisäasiainministeriön tiliviraston tilinpäätöksessä.

Palvelukeskuksen toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Palvelukeskus on valmistellut sisäasiainministeriö-tiliviraston (240) tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteet.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Sisäasiainministeriö asetti sisäasiainhallinnon palvelukeskukselle useita tulostavoitteita taloudellisuuden, tuottavuuden, kannattavuuden, tuotoksen ja laadunhallinnan sekä henkilöstön voimavarojen kehittämisen osalta. Vaikuttavuuden osalta tulostavoitteet olivat välillisiä. Tulostavoitteet olivat sekä numeerisia että sanallisia.

Tulostavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Osa hankkeista on siirtynyt kiireellisimpien hallitusohjelmasta aiheutuvien muutostehtävien vuoksi myöhempään ajankohtaan.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2006 tilinpäätöskannanotossa ministeriö edellytti, että Palvelukeskuksessa tulisi jatkaa panostamista talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin liittyvään kehitystyöhön tuottavuushyötyjen realisoitumisen varmistamiseksi. Lisäksi edellä mainittuihin palvelukokonaisuuksiin liittyvien toiminnallisten tietojärjestelmien kehittämis- ja yhtenäistämistyöllä sekä henkilöstön erityisammattitaidon lisäämisellä on myös keskeinen vaikutus tuottavuushyötyjen realisoitumisen varmistamisessa.

Taloushallinnon prosessikortit ja työohjeet on päivitetty ja julkaistu Sallissa. Henkilöstöhallinnon prosessien kehittäminen jatkuu yhteistyössä ministeriön ja asiakasvirastojen kesken. Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien tietokantojen yhdistämisen suunnitelma laadittiin ja henkilöstötietojärjestelmän sähköinen itsepalveluosia (ESS) otettiin osassa virastoista käyttöön. Henkilöstön osaamiseen ja koulutukseen panostettiin 3,1 työpäivää/htv. Koulutusohjelmien läpivientiä jatketaan edelleen.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittäminen

Ministeriö pitää hyvänä sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen aktiivista otetta talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien, asiakkuuksien ja kehittämishankkeiden toteutuksessa. Lisäksi hallitusohjelman muutoksista aiheutuvat hallinnonalan muutokset hoidettiin palvelukeskuksessa erinomaisesti kiireisestä aikataulusta huolimatta. Taloushallinnon palvelut toimivat rutiinilla ja palvelukyky- ja asiakastytyväisyyskyselyn tulokset ovat nousseet, tiliviraston tilinpäätöslaskelmien ja liitteiden valmistelu onnistui edellistä vuotta paremmin.

Kehittämistarpeita

Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen tulee kiinnittää huomiota siihen, että sen omat sisäiset ohjeistukset (esim. hankintaohjesääntö, sisäinen valvonta) ovat ajan tasalla eivätkä tehtävät sisällä vaarallisia työyhdistelmiä (mm. palveluesimiesten osallistuminen suuressa määrin palveluasiantuntijoiden tehtäviin) ja että prosessit ja työohjeet ovat yhdenmukaiset. Lisäksi palvelukeskuksen tulee huolehtia henkilöstön osaamisen ylläpidosta.

Tilinpäätöskannanotto

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus on saavuttanut hyvin tulostavoitteensa. Toiminnan tuloksellisuuden raportointi on riittävä ja asianmukainen. Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen aktiivinen ote talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien, asiakkuuksien ja kehittämishankkeiden toteutuksessa on hyvää ja ministeriö toivoo, että sama aktiivisuus ja into jatkuvat myös yhteisen tietojärjestelmän ja yhteen palvelukeskukseen -projektien osalta. Keskeistä on myös jatkaa jo aloitettuja henkilöstön ammatilliseen osaamiseen ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä.

Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen tulee kiinnittää huomiota siihen, että sen omat sisäiset ohjeistukset ovat ajan tasalla eivätkä tehtävät sisällä vaarallisia työyhdistelmiä ja että prosessit ja työohjeet ovat yhdenmukaiset. Valtiontalouden tarkastusviraston palkkajärjestelmän tarkastuskertomuksessaan esittämät toimenpiteet tulee käynnistää.

Viraston tulee jatkossakin huolehtia yhteyspalveluyksikön kielellisten palveluiden saatavuuden turvaamisesta.

Palvelukeskuksen tulee varautua Kajaanin yhteyspalveluyksikön toiminnan eriyttämiseen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista 1.1.2009 alkaen, sillä Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut yhdistetään hallinnollisesti yhteen valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimivaan palvelukeskukseen 1.1.2010 alkaen.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

2 Ulkomaalaisvirasto (v.2008 alusta Maahanmuuttovirasto) ja maahanmuuttohallinto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aiheita.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa

muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanottoa laadittaessa on ollut käytössä tilintarkastajan väliraportti 1/2007 Maahanmuuttoviraston kirjanpidon, sisäisen valvonnan ja toimintakertomuksen tarkastuksesta. Lisäksi käytössä on ollut tilintarkastajan vuosiyhteenveto Maahanmuuttoviraston tilintarkastuksesta vuodelta 2007.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säädöksiä on noudatettu. Tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita ja riittäviä.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Maahanmuuttovirastossa vireille tulleiden asioiden määrä kasvoi vuonna 2007 voimakkaasti (11,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten kasvoi vireille tulleiden työntekijän oleskelulupahakemusten määrä (65 %).

Viraston palvelukykyä mitattiin pääosin vireille tulleiden asioiden läpivientiajoilla. Nämä olivat lähes kaikissa asiarhymissä pidempiä kuin edellisenä vuonna. Työntekijän ja opiskelijan oleskelulupahakemusten läpivientiajat pysyivät kuitenkin asiamäärien kasvusta huolimatta edellisvuoden tasolla.

Tulossopimuksessa taloudellisuudelle, toiminnan tuottavuudelle ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetetut tavoitteet saavutettiin.

Tulossopimuksessa oli asetettu tavoitteeksi, että virastossa ratkaistujen asioiden määrä ylittää vireille tulleiden asioiden määrän. Tavoite ei aivan toteutunut, sillä vireille tulleista asioista ratkaistiin 99,5 %.

Laadunhallinnalle oli asetettu tavoitteeksi, että viraston päätöksistä muutoksenhakutuomioistuimille tehtyjen valitusten hyväksyminen viraston laintulkinta- tai menettelyvirheen pe-

rusteella on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä. Tavoite saavutettiin selkeästi, toteutuma oli 1,53 %.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Sisäasiainministeriö on aikaisemmin kiinnittänyt huomiota muun muassa käsittelyaikojen pituuteen ja viraston toiminnan kannattavuuden parantamiseen. Ministeriö on myös pitänyt välttämättömänä, että työajanseurantaa virastossa parannetaan ja suoritelajeittaista kustannuseurantaa kehitetään. Edellisessä tilinpäätöskannanotossa nostettiin esiin myös uuden hallituksen maahanmuuttoon liittyvät strategiset linjaukset ja viraston edellytettiin omaksuvan uusi aktiivinen toimintatapa.

Lisäksi tilinpäätöskannanotossa vuodelta 2006 edellytettiin UMA -hankkeen toteuttamista määrätietoisesti ja viraston toiminnan kannattavuuden edelleen parantamista.

Sisäasiainministeriö asetti ajalle 1.11.2007 - 30.4.2008 selvityshankkeen maahanmuuttohallinnon ja Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämiseksi. Selvitysmieheksi nimettiin ministeri Ole Norrback ja hänen tuekseen asetettiin asiantuntijaryhmä.

Maahanmuuttovirasto on jo ryhtynyt tai on juuri ryhtymässä toimenpiteisiin edellisessä tilinpäätöskannanotossa mainittujen puutteiden korjaamiseksi. Sisäasiainministeriön ja Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa on mm. ollut pidemmän aikavälin tavoitteena, että ns. vanhat kansalaisuushakemukset on ratkaistu vuoden 2008 loppuun mennessä.

Maahanmuuttohallinnon ja Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämistä tutkinut selvitysmies Norrback on raportissaan kiinnittänyt huomiota siihen, että virasto on suhtautunut rakentavasti toiminnassaan havaittuihin epäkohtiin ja pyrkinyt aktiivisesti kehittämään toimintaansa. Virastossa on tehty kattava asiakaspalvelun kehittämisselvitys. Virastoon on nimetty myös asiakaspalvelujohtaja. Tulossuunnittelun ja raportoinnin edellytyksiä on parannettu nimittämällä näistä asioista vastaamaan suunnittelupäällikkö.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Maahanmuuttovirasto on esittänyt tuottavuutta kuvaavina tietoina päätösten määrän henkilötyövuotta kohden. Tässä laskennassa ei ole huomioitu päätöslajien vaatimaa eripituista työaikaa, joten esitetyjä tietoja voidaan pitää luotettavina, mutta ne eivät ole riittäviä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on lisäksi kiinnittänyt huomiota tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen perusteisiin sekä laskenta- ja esittämistapaan.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Ministeriön kannalta myönteisenä kehityksenä kannattaa erityisesti mainita työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyaikojen pysyminen edellisvuoden tasolla hakemusmäärän voimakkaasta kasvusta huolimatta ja viraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden myönteinen kehittyminen.

Kehittämistarpeita

Maahanmuuttohallinnon ja Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämistä tutkinut selvitysmies on ehdottanut useita muutoksia maahanmuuttohallintoon. Selvitysmiehen ehdotuksen mukaan Maahanmuuttovirastosta rakennetaan kaikkia maahanmuuton osa-alueita hallinnoiva keskusvirasto. Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittäminen edellyttää virastolta aktiivista kehittämisotetta ja valmiutta toimintatapojen muutoksiin.

Kaikkien maahanmuuttoviranomaisten yhteinen sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä (UMA) otetaan käyttöön vuonna 2009.

Toimintatapojen ja prosessien muutokset aiheuttavat muutoksen kaikkien prosesseissa toimivien henkilöiden työrooleihin. Syntyy myös kokonaan uuden tyyppisiä työtehtäviä, kun toimintaa normittavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta pitää ylläpitää asiankäsittelyjärjestelmän sääntöinä. Tämän henkilöstömuutoksen onnistuminen on ehdoton edellytys UMA:n täysimittaisen hyötyjen saavuttamiselle suunnitellussa aikataulussa. Myös henkilöstön hyvinvoinnin kannalta muutoksen hallittu, ajantasainen ja avoin läpivienti on välttämätöntä.

Tilinpäätöskannanotto

Vireille tulevien asioiden määrän kasvun ennakoidaan jatkuvan. Maahanmuuttoviraston on huolehdittava siitä, että käsittelyajat pysyvät kohtuullisena asiamäärien kasvusta huolimatta.

Erityinen haaste Maahanmuuttovirastolle on työntekijän oleskelulupien käsittelyajan lyhentäminen seitsemään päivään. Myös kansalaisuushakemusten käsittelyaikojen tulee lyhentyä. Maahanmuuton nopea kasvu edellyttää muutoksia hakemusten käsittelyprosesseissa ja kaikkien käsittelyaikojen lyhentyminen on ainoa mahdollisuus vastata yhä kasvavaan maahanmuuttoon.

Sisäasiainministeriö edellyttää, että Maahanmuuttovirastossa vireillä olevat ennen vuotta 2007 vireille tulleet kansalaisuushakemukset ratkaistaan tulossopimuksen pitkän aikavälin tavoitteen mukaisesti vuoden 2008 loppuun mennessä.

Maahanmuuttoviraston on omalta osaltaan huolehdittava, että UMA -järjestelmä otetaan hallitusti käyttöön vuoden 2009 aikana. Erityisesti käyttäjien riittävästä koulutuksesta on huolehdittava.

Ministeriön ja Maahanmuuttoviraston välinen tulossopimus tulee uudistaa. Nykyisellään tulossopimuksessa ei kuvata riittävän selkeästi Maahanmuuttoviraston yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita, eikä Maahanmuuttoviraston tulossopimus tue riittävästi hallitusohjelman tavoitteita.

Esitettyjen tavoitteiden mitattavuutta ja seurattavuutta tulee kehittää mm. palvelukyvyyn ja laadun kohdalla tunnusluvut keskittyvät liian suppeasti vain päätöksenteon käsittelyaikoihin.

Sisäasiainministeriö pitää edelleen välttämättömänä, että virasto kehittää suoritelajeittaista kustannusseurantaa ja

että tähän liittyvää työajanseurantaa virastossa parannetaan. Tällöin viraston tulee ottaa huomioon erityyppisten päätösten vaatima eripituinen työaika, jotta tuottavuus- ja taloudellisuuslaskelmat sekä kustannusvastaavuuslaskelmat olisivat oikeita.

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri Astrid Thors

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3 Poliisitoimi

Sisäasiainministeriö toteaa kannanottonaan, että poliisin toiminta on ollut tuloksellista ja poliisin yksiköt ovat saavuttaneet keskeiset tulostavoitteensa annettujen menokehysten puitteissa.

Poliisibarometrin mukaan luottamus poliisiin on säilynyt vahvana ja kansalaiset kohtaavat poliisin aiempaa useammin. Kokemukset asioinnista poliisin kanssa ovat parantuneet ja poliisin koettiin onnistuneen tehtävissään vähintään yhtä hyvin kuin aiemmin.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta

Ministeriön poliisiosaston velvollisuus on edelleen konkretisoida ja asettaa tulostavoitteita, myös taloudellisuuden ja tuottavuuden osalta poliisin yksiköille, jotta niiden seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Ministeriön paikallispoliisin 90 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta vain 19 laitosta pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja 19 laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänien poliisijohtojen tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta sekä poliisiosaston on valtakunnallisesti yhtenäistettävä ja tarkennettava palvelutasotavoitteiden antamisen perusteita, koska vuoden 2007 tavoitteiden vaihteluvälit koko maassa olivat hälytysnopeuden osalta 16-50 minuuttia, rikosten selvitystason osalta 34-71 % ja rikosten tutkinta-aikojen osalta 60-150 vrk. Vastaavat toteumalukujen vaihteluvälit olivat hälytysnopeuden osalta 15-66 minuuttia, rikosten selvitystason osalta 32-79 % ja tutkinta-aikojen osalta 37-205 vrk eli ainakin rikostutkinnan osalta erot ovat aivan liian suuret.

Sisäistä valvontaa tukeva sisäinen tarkastus on järjestettävä myös paikallispoliisin toimialueelle, jossa sisäinen tarkastus on ollut osittain kokonaan järjestämättä. Alustava suunnitel-

ma on laadittava 30.9.2008 mennessä niin, että suunnitelma on toteutettavissa 1.1.2009 alkaen.

Poliisiosaston tulee kiinnittää huomiota IT-tutkijoiden vähäiseen määrään ja osaamisen tasoon.

Poliisiosaston tulee jatkossa parantaa ja huomattavasti tarkentaa tulosanalyysin tekemistä keskusrikospoliisin toiminnasta.

Ministeriö pitää edelleen tärkeänä liikennevalvonnan kehittämistä uutta valvontateknologiaa hyväksi käyttäen. Näin voidaan lisätä valvontamääriä ja nopeuttaa sekä kehittää toimintaprosesseja.

Suojelupoliisin tulee edelleen kehittää yhteistyössä poliisin ylijohdon kanssa viraston tulossopimusta ja mittareita, erityisesti tuottavuuden ja taloudellisuuden osalta. Suojelupoliisin indeksien informatiivisuutta tulee lisätä.

Ministeriö korostaa edelleen, että tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjatumpaa ja koordinoitumpaa. Tutkimustoiminnan tulee selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ja ottaa huomioon ministeriön tutkimusstrategia. Lisäksi poliisiammattikorkeakoulun tulee olla mukana sektoritutkimushankkeissa ja osallistua näihin liittyviin kilpailutuksiin.

Poliisin tekniikkakeskuksen tulee nyt kiinnittää huomiota liiketoiminnan kehittämiseen ja asiakaskunnan laajentamiseen hallinnonalan ulkopuolelle. Sähköisiä asiointipalveluja tulee myös edelleen kehittää. Palvelujen kehittäminen ja laajentaminen edellyttävät myös johtamisen kehittämistä.

Poliisitoimen tulee tehokkaasti toteuttaa sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.1 Keskusrikospoliisi

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Keskusrikospoliisin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien analyysi on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosessittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus-, tuottavuus- ja henkilötyövuositietoina. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä. Vertailukelpoisia tuloksellisuustietoja olisi ollut saatavilla kolmelta edelliseltä vuodelta. Toimintakertomuksessa nämä tiedot on esitetty vain kahdelta vuodelta.

Keskusrikospoliisiin toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriö ja keskusrikospoliisin välisessä tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset tavoitteet on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti ja analyytisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosessittain. Ministeriö pitää hyvänä, että tulostavoitteiden toteutumista on kuvattu riittävästi myös tunnuslukuja käyttäen.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Tutkinnan tuloksellisuutta kuvaavien tunnuslukujen valossa viraston toiminta on ollut tulossopimuksessa sovitun mukaista.

Keskusrikospoliisi on kehittänyt asiantuntijapalveluja ja kehittämistoimintoja, joiden vaikutus ilmenee pitkällä aikavälillä rikostorjunnan tehokkuuden parantumisena ja tuottavuuden kasvuna koko poliisihallinnossa. Keskusrikospoliisi on kyennyt tuottamaan asiantuntijapalveluja kysyntää vastaavasti ja kustannustehokkaasti, vaikka palvelujen kysyntä on kasvanut pitkäaikaisesti useimpien asiantuntijatehtävien osalta. Tuottavuutta on parannettu investoimalla tietotekniikkaan ja automaatioon sekä toimintaprosesseja kehittämällä.

Tarkasteltaessa tutkinnan toiminnallisuuden tehokkuuden tunnuslukuja tulee pitää mielessä, että keskusrikospoliisi osallistuu valitun strategian mukaisesti erityisen vaativiin tutkintakokonaisuuksiin, jotka ovat aikaa vieviä ja resursseja kuluttavia. Keskusrikospoliisin ydintehtävien määrittelyllä tuetaan koko poliisihallinnon toiminnan tuloksellisuutta pitkällä aikavälillä.

Talouden näkökulmasta tarkasteltuna keskusrikospoliisin toiminta on ollut vuoden 2007 aikana virastolle tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisia. Keskusrikospoliisin kustannukset olivat vuonna 2007 yhteensä 53,1 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli vajaat neljä prosenttia. Tulosalueittain tarkasteltuna eniten kustannukset kasvoivat tutkinnan osalta eli 8,5 prosenttia.

Vuoden 2007 toimintamenomäärärahasta siirtyi seuraavalle vuodelle 2,6 miljoonaa euroa. Tästä hankerahoituksen osuus oli 0,5 miljoonaa euroa. Kun ottaa huomioon vuoden 2006 osalta sisäasiainministeriön toimesta toteutetut hankerahoitusta koskeneet palautukset sekä uudelleenkohdennukset, keskusrikospoliisin vuoden 2006 käytettävissä olevaksi siirtyväksi eräksi muodostui 4,3 miljoonaa euroa. Perustoimintaan kohdennettavissa oleva siirtyvä erä pieneni kuitenkin hieman 2007.

Keskusrikospoliisille toteuttamisvastuulla olevien kehittämishankkeiden rahoituksen määrä on vähentynyt merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Nettobudjetoiduissa tuloissa on huomattavaa alenemista vuoteen 2006 verrattuna. Vuodelle 2007 asetettu tulossopimuksessa sovittu tuottotavoite saavutettiin.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Keskusrikospoliisin olisi suotavaa jatkossa esittää tilinpäätösanalyysissään talousarvion toteumalaskelma, jotta talousarvion noudattaminen olisi selkeämmin todennettavissa. Talousarvion toteutumista sekä tuottoja ja kuluja ja taloudellista asemaa tulisi vastaisuudessa selvittää sanallisesti vielä nykyistäkin kattavammin.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

KRP:ssä on jatkettu pitkäjänteistä ja systemaattista rikostorjunnan ja rikostorjuntamenetelmien kehittämistä omatoimisesti sekä erillisten sisäasiainministeriön erillisrahoitukseen perustuvien kehittämishankkeiden muodossa.

Myönteistä on ollut myös aktiivinen sisäinen toiminnan ja talouden suunnittelun kehittäminen sekä aktiivinen osallistuminen kansallisen ja kansainvälisen viranomaisyhteistyöhön.

Kehittämistarpeita

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Keskusrikospoliisi on varsin hyvin saavuttanut tulosopimuksen mukaiset vaikuttavuustavoitteet.

Ministeriö toteaa edelleen myönteisenä, että Keskusrikospoliisissa on vireillä useitakin kehittämishankkeita. Niitä tulee ministeriön mielestä määrätietoisesti jatkaa ja ottaa huomioon suunnitellut poliisitoimen uudistussuunnitelmat.

Poliisiosaston tulee jatkossa parantaa ja huomattavasti tarkentaa tulosanalyysin tekemistä keskusrikospoliisin toiminnasta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.2 Liikkuva poliisi

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Liikkuvan poliisin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot sekä tilinpäätösanalyysi on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosesseittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus- ja henkilötöyvuositietoina. Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä.

Liikkuvan poliisin toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriön ja Liikkuvan poliisin välisessä tarkistetussa tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset tavoitteet on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti ja analyttisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosesseittain.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Liikkuva poliisi on olennaisilta osin saavuttanut sille tulossopimuksessa asetetut poliisitoiminnalliset tulostavoitteet

Liikkuva poliisi käytti liikennevalvontaan 403 henkilötöyvuotta, mikä on 126 henkilötöyvuotta enemmän kuin v. 2006. Liikennevalvonnan määrä lisääntyi edellisestä vuodesta, koska Suomessa ei järjestetty v. 2007 edellisten vuosien tapaan suuria kansainvälisiä tapahtumia, joissa olisi tarvittu liikkuvan poliisin henkilöstöä turvallisuustehtävissä. Tavoiteltuun liikennevalvonnan määrään ei kuitenkaan päästy, koska erityisesti poliisimiesten määrän vähentyminen, hälytystehtävien määrän lisääntyminen, itäliikenteen rekkaajonien liikenteenohjaustehtävät ja velvoite syöttää liikkuvan poliisin laatimat rangaistusvaatimusilmoitukset sekä rikeskot tietojärjestelmään aiheuttivat työn suuntautumisen muuhun kuin liikennevalvontaan. Liikennevalvontaan käytettiin liikkuvassa poliisissa 56 % kokonaistyöajasta.

Kuljettajiin ja ajoneuvoihin kohdistuneet toimenpiteet lisääntyivät jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Raskaan liikenteen valvonnan osuus liikennevalvonnasta oli lähes 18 prosenttia, mikä ylitti tavoitteen (16 %). Raskaan liikenteen valvonnan osuus lisääntyi 1,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2006. Vaikka raskaan liikenteen tarkastuksia lisättiin, ei kaikkiin tavoitteisiin aivan päästy. Merkittävimpinä syinä voidaan pitää digitaalisten ajopiirtureiden valvontalaitteiden puuttumista sekä raskaiden ajoneuvojen tarkastuksiin soveltuvien paikkojen vähäisyyttä. Työaikaa jouduttiin edelleen käyttämään myös tuottavuutta heikentävään rangaistusvaatimus- ja rikesakkotietojen syöttämiseen tietojärjestelmään (15 htv) sekä itäliikenteen rekkajonojen ohjaamiseen (5 htv).

Nopeusvalvonnan osuus liikennevalvonnasta väheni lähes kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2006. Sen osuus liikennevalvonnasta oli noin 42 %, mikä kuitenkin ylitti tavoitteen. Liikennevalvontaa on suunnattu enemmän rattijuopumus- ja raskaan liikenteen valvontaan. Rattijuopumusvalvonnan osuus liikennevalvonnasta oli lähes 19 % ja sen osuus lisääntyi 2 %-yksikköä vuodesta 2006. Puhalluskokeiden määrä lisääntyi lähes 12 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Rattijuopumusvalvontaa toteutettiin poliisin ylijohdon ja liikkuvan poliisin välisessä tulossopimuksessa edellytetyllä tavalla teemoina ja jokaiselle pysäytetylle tehdyllä puhalluskokeella. Liikennevalvonnan tuottavuus ja taloudellisuutta kuvaavat tunnusluvut eivät ole verrattavissa edellisiin vuosiin poliisin työpanoksen laskentatavan muutoksen takia. Liikennevalvontasuoritteiden yksikkö hinta oli 24,42 euroa tavoitteen ollessa 18,3 euroa. Liikennevalvontasuoritteiden taloudellisuus heikkeni edellisestä vuodesta hieman. Keskeisiä liikennevalvonnan suoritteita tehtiin 2 977 ja dokumentoituja suoritteita 572 henkilötyövuotta kohden.

Liikenneonnettomuuksissa kuoli vuonna 2007 ennakkotietojen mukaan 377 ihmistä, mikä on 47 enemmän kuin vuonna 2006. Kuolleiden määrä nousi takaisin vuoden 2005 tasolle. Henkilövahinkoon johtaneita alkoholionnettomuuksia sattui myös aikaisempaa enemmän. Liikenneturvallisuus kehittyi edelliseen vuoteen verrattuna selvästi huonompaan suuntaan. Vesiliikenteen turvallisuus parani hiukan vuonna 2007. Vesiliikenteessä kuoli ennakkotietojen mukaan viime vuonna 52 henkilöä.

Rattijuoppojen määrä liikennevirrassa pysyi samana edelliseen vuoteen verrattuna (15/10 000 kuljettajaa kohti). Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset lisääntyivät noin 7 %. Ennakkotietojen mukaan rattijuopumusonnettomuuksissa kuoli 19 henkilöä enemmän eli noin 30 % enemmän kuin vuonna 2006. Huumausaineiden/lääkeaineiden vaikutuksen alaisena ajaminen on lisääntynyt noin 20 %.

Vaarallisten aineiden kuljetusten tarkastukset lisääntyivät noin 13 %.

Tulossopimuksen mukaan liikkuva poliisi osallistuu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen paikallispoliisin kanssa. Hälytystoimintaan käytettiin liikkuvassa poliisissa noin 27 henkilötyövuotta, joka on seitsemän henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2007 liikkuvan poliisin partiot hoitivat yli 16 000 hälytystehtävää, mikä on yli 3 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Rikostorjuntaan käytettiin liikkuvassa poliisissa 22 henkilötyövuotta, mikä on kolme henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuonna. Lentoaseman yksikön tutkittavaksi tuli vuoden aikana yhteensä 863 rikoslakirikosta tavoitteen ollessa 600.

Valtion maksuperustelain mukaisia liikkuvan poliisin julkisoikeudellisia suoritteita ovat lentoaseman yksikössä myönnetyt passit. Yksikössä myönnettiin 2 863 passia vuoden aikana, mikä ylitti tavoitteena olleen 2 700 passin määrän. Tuottoja näistä kertyi 181 000 euroa. Kustannusvastaavuuslaskelma osoittaa ylijäämää 64 000 euroa. Liikkuva poliisi on käyttänyt lupapalveluihin 0,6 % työajasta.

Maksuperustelain mukaiset liikkuvan poliisin liiketaloudelliset suoritteet muodostuvat erikois- ja arvokuljetusten saatto-tehtävistä ja poliisin ajokoulutuskeskuksessa annetusta maksullisesta ajokoulutuksesta. Erikois- ja arvokuljetusten osuus maksullisen palvelutoiminnan tuotoista oli 167 000 euroa ja annetun maksullisen ajokoulutuksen osuus 192 000 euroa.

Edellisvuosien tapaan saattotehtävien kustannusvastaavuuslaskelma oli ylijäämäinen 61 000 euroa. Ajotapakoulutuksen kustannusvastaavuuslaskelma oli alle 1 000 euroa alijäämä-

nen. Kokonaisuudessa liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli ylijäämäinen.

Maksullisille julkisoikeudellisille suoritteille asetettu tuotto-tavoite ja kustannusvastaavuus saavutettiin. Liiketaloudellisten suoritteiden tuottotavoite sekä siitä vastaava kustannusvastaavuus saavutettiin kokonaisuutena tarkasteltuna. Maksullisen ajotapakoulutuksen osalta tuottojen ja kustannusten vastaavuutta ei vielä täysin saavutettu.

Liikkuvan poliisin kokonaiskustannukset laskivat vajaan prosenttiyksikön edellisestä vuodesta. Pääprosesseittain tarkasteluna suhteellisesti merkittävintä kustannusten laskua oli valvonnan avainprosessin osalta. Valvonnan kustannukset laskivat vajaat 3 %. Valvonnan avainprosessin sisällä liikennevalvonnan kustannukset kasvoivat vajaalla 16 %:lla. Liikkuvan poliisin toiminta kohdistui viime vuoteen verrattuna enemmän liikennevalvontaan. Muiden pääprosessien kustannukset kasvoivat, suhteellisesti eniten lupapalvelujen sekä hälytystoiminnan osalta.

Liikkuvan poliisin siirtyvä erä vuodelle 2008 oli 273 024 euroa pienempi kuin edelliseltä vuodelta.

Talouden näkökulmasta tarkasteltuna liikkuvan poliisin tuloksellisuus on jatkanut myönteistä kehitystä.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Ajokoulutustoiminnan hintoja nostettiin lokakuussa 2007 alusta lukien noin 20 %. Hinnankorotus yhdessä kuusikoh-taisen kustannussäästöohjelman kanssa ovat vaikuttaneet kannattavuuteen siten, että vuoden 2007 osalta on saavutettu käytännössä täydellinen kustannusvastaavuus alijäämän ollessa vain 836 euroa. Tällä hetkellä liikkuvan poliisin ajokoulutustoiminnassa on siten päästy ministeriön tilinpäätöskannanotossaan edellyttämälle, valtion maksuperustelaim mukaiselle tasolle.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Raskaan liikenteen valvontaan kohdistettiin tulossopimuksen mukaisesti aikaisempaa enemmän työaikaa.

Puhalluskokeiden määrä lisääntyi lähes 12 %:lla.

Kehittämistarpeita

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Liikkuva poliisi on olennaisilta osin saavuttanut sille tulossopimuksessa asetetut tulostavoitteet. Myönteisenä ministeriö pitää liikkuvan poliisin liikennevalvonnan suoritteiden lisääntymistä ja raskaan liikenteen valvontaan kohdistetun työajan sekä puhalluskokeiden määrän lisääntymistä.

Ministeriö pitää edelleen tärkeänä myös muun liikennevalvonnan kehittämistä uutta valvontateknologiaa hyväksi käyttäen. Näin voidaan lisätä valvontamääriä ja nopeuttaa sekä kehittää toimintaprosesseja.

Liikkuvan poliisin partioiden osallistumista yhteistyössä paikallispoliisin kanssa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen sekä siihen liittyvään valvontaan tulee painopisteaikoina erityisesti teemaluonteisesti edelleen lisätä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.3 Suojelupoliisi

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Suojelupoliisin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien analyysi on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty toiminnallisten tulosalueiden suorite-, kustannus- ja työaikajakauman vuositietoina. Tuottavuutta tai taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja ei ole esitetty kaikilta tulosalueilta. Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä tulosprisman mukaisesti. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä. Vertailukelpoisia tuloksellisuustietoja olisi ollut saatavilla kolmelta edelliseltä vuodelta. Toimintakertomuksessa nämä tiedot on esitetty vain kahdelta vuodelta.

Suojelupoliisin toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriö ja viraston välisessä tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset tavoitteet on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti, analyttisesti niin numeerisesti kuin sanallisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosesseittain.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Suojelupoliisin toiminnan kokonaistoiminnan kustannukset laskivat edellisestä vuodesta. Toiminnasta aiheutuneissa kustannuksissa palattiin vuoden 2005 tasolla. Kustannusten laskun syynä olivat EU-puheenjohtajuuskauden aiheuttamat lisäkustannukset. Suojelupoliisin toiminnan sisäisessä suhteellisessa kustannusjakaumassa palattiin vuoden 2005 tasolle.

Suojelupoliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli ylijäämäinen. Vuoden 2007 osalta kustannusvastaavuus oli 107,5. Yhteisrahoitteisien toiminnan kustannusvastaavuus oli 100. Suojelupoliisin on pysynyt sille annettussa määrärahasa.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Toimintakertomuksessa on esitetty poliisin avainprosessien mukaisesti valvonnan ja lupapalveluiden toiminnallisena tehokkuutena taloudellisuus- mutta ei tuottavuustietoja. Rikostorjunnan sekä johtamisen ja laillisuusvalvonnan osalta ei ole esitetty mitään taloudellisuus- eikä tuottavuustietoja.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Turvallisuusselvitysten ja koko maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on saatu vaaditulle tasolle.

Kehittämistarpeita

Suojelupoliisin toiminnan edelleen edistämiseksi tulisi tiettyjä menettelytapoja kehittää. Tällaisia ovat ministeriön mielestä ainakin tulossopimusjärjestelmän kehittäminen varsinkin tulostavoitteiden selkiyttämisen osalta, tulosten saavuttamista kuvaavan mittariston yksinkertaistaminen sekä tulostietojen yhtenäistäminen ja tiivistäminen.

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tilitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Suojelupoliisin toiminta on vuonna 2007 ollut sille asetettujen tulostavoitteiden mukaista.

Suojelupoliisin tulee edelleen kehittää yhteistyössä poliisin ylijohdon kanssa viraston tulossopimusta ja mittareita, erityisesti tuottavuuden ja taloudellisuuden osalta. Suojelupoliisin indeksien informatiivisuutta tulee lisätä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.4 Helsingin kihlakunnan poliisilaitos

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti.

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriön ja poliisilaitoksen välisessä tarkistetussa tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset tavoitteet on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti ja analyttisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosesseittain.

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosesseittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus- ja henkilötyövuositietoina. Kaikille pääavainprosesseille ei kuitenkaan ole esitetty toiminnallisuuden tehokkuuden tunnuslukuja tai ne on esitetty puutteellisesti. Myöskään pääavainprosessikohtaisia kustannusjakauman vuosittaisia muutosanalyysyjä ei ole tehty. Lisäksi tulisi tuoda esiin selvästi mahdolliset laskentatekniset muutokset, jotka vaikuttavat tietojen vertailtavuuteen edellisiin vuosiin ja asetettuihin tavoitteisiin.

Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Kaikkia valvonnalle, hälytystoiminnalle ja rikostorjunnalle asetettuja määrällisiä tavoitteita ei saavutettu, mutta yksittäisten mittareiden osalta myös positiivista kehitystä tapahtui.

Hälytystehtävien määrät ovat edelleen kasvaneet. Tämä johtuu osaltaan hätäkeskusuudistukseen liittyvien toimintamallien muutoksista sekä hätäkeskuksen ja poliisin käytössä olevien tietojärjestelmien erilaisuudesta. Myös kansalaisten ilmoituskynnys on selvästi madaltunut. Poliisilaitos on pyrkinyt hälytyspalvelujen saatavuuden turvaamiseksi järjestelmällisesti lisäämään kenttäpartioiden määrää sekä tehosta-

maan työvuorosuunnittelua että kohdentamaan henkilöstöään erityisesti toiminnallisiin painopisteajankohtiin.

A- ja B- hälytystehtävien määrä on jatkanut nousuaan edellisistä vuosista. Vuoden 2007 osalta toimintavalmiusaika A- ja B-tehtävissä parani lievästi edellisestä vuodesta ollen nyt 25,4 min. Asetettuun tavoitteeseen (20 min) ei kuitenkaan päästy. Toimintavalmiusaika A-luokan hälytystehtävissä sen sijaan heikkeni 10,4 minuutista 11,5 minuuttiin, eikä asetettuun tavoitteeseen (8,0) myöskään päästy.

Valvonnan osalta katuturvallisuusindeksin arvo heikkeni jonkin verran vuodesta 2006 indeksiin ollessa nyt 50,1, eikä sille asetettua tavoitetta (59,5) saavutettu. Katuturvallisuusindeksin viime vuosien heikentymiseen on vaikuttanut yleisellä paikalla tapahtuneiden pahoinpitelyjen määrän merkittävä kasvu. Erityisesti ravintoloiden läheisyydessä tapahtuneet pahoinpitelyrikokset ovat lisääntyneet. Lisäksi vahingonteot ovat lisääntyneet 15 prosentilla edellisvuodesta.

Liikenneturvallisuusindeksin arvo pieneni lievästi vuodesta 2006, mutta ylitti kuitenkin sille asetetun tavoitteen.

Selvitettyjen rikosten määrä on kasvanut edelleen. Kehityksen syinä ovat muun muassa tutkinnan tehostaminen, operatiivisen rikosanalyysin lisääminen ja voimavarojen parantaminen erityisesti talousrikosten tutkinnassa. Vuodesta 2007 lähtien rikosten määriä on pyritty ennakoimaan aiempien vuosien kehitysten mukaisesti. Rikostorjunnan prosesseja kehittämällä poliisilaitos pyrkii tehostamaan edelleen rikostorjuntaa. Kehittämistoimien tavoitteena on säilyttää rikosten selvitystaso vähintään nykyisellä tasolla. Rikosten tutkintajan osalta (121 vrk) laitos jäi huomattavasti asetetusta tavoitteesta (95 vrk).

Poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten määrä nousi noin 8 %:lla. Rikoslakirikosten selvitystaso laski vuoteen 2006 nähden 0,2 %-yksikköä 49,1 %:iin, eikä asetettua tavoitetta (52 %) saavutettu. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso heikkeni selvästi edellisen vuoden 70,7 %:sta ollen nyt 61,8 %, eikä asetettua tavoitetta (70 %) saavutettu. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten lukumäärä nousi yli 15 %:lla.

Talousrikoksissa poliisin takaisin saama rikoshyöty pysyi samana kuin edellisvuonna (2,8 m€), eikä asetettuun tavoitteeseen (5,0 m€) ei päästy. Takaisin saadun rikoshyödyn määrä on kuitenkin sidoksissa rikostutkintaan tuleviin rikosasioihin. Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika on jatkanut selvää myönteistä kehitystään, vaikka asetettua tavoitetta ei saavutettu. Myös avoimien talousrikosjuttujen määrä on laskenut noin 35 %:a ja alitti selvästi asetetun tavoitteen.

Poliisin tietoon tulleiden törkeiden huumausainerikosten määrä kasvoi noin 40%. Tämä kuvastaa sitä, että huumerikostorjunta pystyttiin kohdistamaan oikeisiin kohteisiin.

Maksulliselle lupapalvelulle asetettu tuottotavoite saavutettiin. Maksullisten lupapalveluiden kustannusvastaavuus heikkeni edellisestä vuodesta hieman, joten tältä osin ei asetua tavoitettua saavutettu.

Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006 eikä yltänyt tulossopimuksen tavoitearvioon (arvio 150 000, toteuma 112 172). Ulkomaalaislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 12 000, toteuma 13 379). Lupapalveluihin käytetyn työajan osuus on ollut 5,8 %, kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 6,5 %. Helsinki osallistui ajanvarausjärjestelmän pilotointiin.

Maksullisen toiminnan osalta tuottokertymä on kasvanut eteenkin lupapalvelujen osalta. Kasvu on ollut lähinnä passeissa sekä oleskelu - ja ulkomaalaisluvuissa. Lupapalvelujen osalta myös kustannukset kasvoivat.

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen kokonaiskustannukset ovat laskeneet edellisestä vuodesta. Merkittäväntä kustannusten laskua oli valvonnan avainprosessin osalta 6,9 miljoona euroa. Kustannusten laskun taustalla ovat pääosin vuonna 2006 olleet Suomen EU-puheenjohtajuuskauden sekä ASEM-kokousten turvajärjestelyt. Suhteellisesti eniten kasvua oli hälytystoiminnan osalta (59 %). Rikostorjunnan kustannukset pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen siirtyvä erä vuodelle 2008 oli 1 177 972 euroa pienempi kuin edellisellä vuonna.

Talouden näkökulmasta tarkasteltuna Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen tuloksellisuus on jatkanut myönteistä kehitystä.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Helsingin kaupungin ja Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen yhteistyö on tehostuminen vuoden 2007 aikana. Avoimien talousrikosjuttujen määrä on laskenut noin 35 %. Törkeitä huumausainerikoksia on kyetty paljastamaan selvästi aiempaa enemmän.

Kehittämistarpeita

Huomiota tulee kiinnittää pääavainprosesseille esitettäviin toiminnallisuuden tehokkuuden tunnuslukujen kattavampaan laskentaan sekä niiden analyysiin.

Lisäksi tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos on tyydyttävästi saavuttanut sille asetetut tulostavoitteet.

Ministeriö pitää tärkeänä, että poliisilaitoksen tiedusteluperusteisen johtamismallin kehittämistä jatketaan edelleen. Tiedusteluperusteinen johtamismalli mahdollistaa osaltaan poliisilaitoksen toiminnan entistä suunnitelmallisemmän kohdentamisen siten, että valvonta, hälytyspalvelut, rikostorjunta ja lupapalvelutoiminta kyetään ohjaamaan entistä tehokkaammin myös rikosten määrän vähentämiseen.

Ministeriö toteaa edelleen, että aktiivinen pitkän tähtäimen kehittämisote parantaa tuottavuutta vastaisuudessa. Väkivaltarikosten vähentämiseen tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.

Poliisilaitoksen tulee kehittää työnjohtoa ja toiminnan valvontaa sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Poliisilaitos on hoitanut hyvin sille kuuluvat valtakunnallisesti normaalista toiminnasta poikkeavat erityistehtävät.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

3.5 Poliisiammattikorkeakoulu

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. PAKK:n virastokohdattaiset tase-erittelyt ja liitetiedot on laadittu talousarvioasetuksen ja valtiokonttorin määräysten edellyttämällä tavalla.

Toimintakertomus on kattava ja selkeä. Toimintakertomuksessa esitetyt toiminnallista tehokkuutta ja tuotosta sekä laadunhallintaa koskevia tietoja voidaan kokonaisuutena pitää luotettavina ja riittävinä.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Asetetut tulostavoitteet saavutettiin. Poliisioppilaitosten yhdistyminen onnistui kiitettävästi. Toimintavuosi sujui oppilaitoksissa toiminnan ja taloudellisuuden näkökulmasta suunnitellusti ja toiminnallinen tehokkuus pysyi hyvänä.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2006 tilinpäätöskannanotossa ministeriö on korostanut, että tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjatumpaa ja koordinoitumpaa. Tutkimustoiminnan tulee selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ja ottaa huomioon ministeriön tutkimusstrategia. Tämän vuoksi tutkimustoiminnasta informointia on tehostettava ja kehitettävä yhteistyötä ministeriön kanssa. Lisäksi ministeriö korosti, että sisäinen valvonta ja tarkastus tulee järjestää yhdistymisen yhteydessä.

Tutkimustoiminnan koordinoinnissa ei ole hallinnonalatasolla vielä saavutettu sille asetettuja tavoitteita johtuen tutkimustoiminnan uudelleen järjestelystä koko valtionhallinnon tasolla.

Virastolla on ollut käytössä 1.4.2007 voimaan tullut sisäasiainministeriön tiliviraston taloussääntöä tarkentava ohje, joka uudistetaan vastaamaan 1.1.2008 voimaan tullutta taloussääntöä. Viime vuoden hankintoja ja investointeja koskevia ohjeita on tarkennettu ja lisäksi irtaimisto ja käyttöomaisuus on inventoitu. Viraston sisäisen ohjeistuksen voidaan katsoa kokonaisuudessaan olevan riittävää ja ajantasaista.

PAKK:lla ei ole omaa sisäistä tarkastajaa, vaan se on ostanut sisäisen tarkastuksen palveluja yksityiseltä konsulttitoimistolta.

Kehittämistarpeet

PAKK:n tulee huolehtia ja varmistua oppilaitosten yhdistämisen loppuunsaattamisesta. Lisäksi oppilaitoksen tulee kehittää tavoiteasetantaa ja huolehtia maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Lisäksi viraston tulee systemaattisesti tarkastella työnajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Tilinpäätöksen liitteessä 12 vastuusitoumuksissa on kiinteistöjen vuokrasopimusten arvot esitetty virheellisesti arvonlisäverottomina.

Kustannusvastaavuuslaskelmat tulee kuitenkin vastaisuudessa esittää tekstisivulla eikä hyväksymismerkinnän jälkeisinä liitteinä.

PAKK:n olisi suotavaa jatkossa esittää tilinpäätösanalyysissään talousarvion toteumalaskelma, jotta talousarvion noudattaminen olisi selkeämmin todennettavissa. Talousarvion toteutumista, tuottoja ja kuluja sekä taloudellista asemaa tulisi vastaisuudessa selvittää sanallisesti vielä nykyistäkin kattavammin.

PAKK:n johto on laatinut arvionsa viraston sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sisäasiainministeriön ohjeiden mukaisesti. Arvioinnissa on lueteltu esiin tulleet keskeisimmät kehittämistarpeet ja -toimenpiteet. Arvioinnissa esitetyt kannat vastaavat tilintarkastuksen aikana muodostunutta käsitystä asioiden tilasta.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisiammattikorkeakoulu on saavuttanut pääosin sille asetetut tulostavoitteet. Virasto onnistui hyvin oppilaitosten yhdistämisessä ja alueellistamisessa. Myönteistä on myös virastossa aloitettu arviointityö.

Yhdistyneen oppilaitoksen tulostavoiteasetantaa tulee edelleen kehittää ja huolehtia siitä, että julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on kunnossa.

Ministeriö korostaa edelleen, että tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjatumpaa ja koordinoitumpaa. Tutkimustoiminnan tulee selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ja ottaa huomioon ministeriön tutkimusstrategia. Lisäksi poliisiammattikorkeakoulun tulee olla mukana sektoritutkimushankkeissa ja osallistua näihin liittyviin kilpailutuksiin.

Arvioinnissa esiin tulleet keskeisimmät sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistoimenpiteet tulee käynnistää vuoden 2008 aikana.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.6 Poliisin tekniikkakeskus

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. PTK:n tilinpäätös liitteineen on laadittu säännösten mukaisesti.

PTK:n talousarvion tilillä 600 (Talousarvion tilille kirjaamista odottavat tulot) oli tilinpäätösajankohtana debet-saldoa 2 048 469,19 euroa, mikä tarkoittaa, että tilille on siirretty toimintamenon tilille kirjaamattomia menoja tilinpäätöksen yli.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Poliisin ylijohdon ja Poliisin tekniikkakeskuksen välisessä tulossopimuksessa sovittuja liikevaihdon sekä toiminnallisen jäämän tavoitteita ei saavutettu. Tarkastelussa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että vuoden 2007 aikana toteutettu alueellistamispäätöksestä syntyneet kustannukset rasittavat viraston tulosta. Esimerkiksi alueellistamispäätöksestä johtuvat toimitilavuokrat rasittavat viraston tulosta vielä vuonna 2008.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2006 tilinpäätöskannanotossa on esitetty, että Poliisin tekniikkakeskuksen alueellistamisen vaikutukset viraston toiminnan suunnitteluun ja resursointiin tulee tarkoin arvioida siten, että toiminnan tarkoituksenmukainen jatkuminen voi toteutua. Erityisen tärkeänä viraston johdon tehtävänä ministeriö piti siirtyvän henkilöstön kaikinpuolista tukemista uuteen ympäristöön siirryttäessä.

Ministeriö piti myös tärkeänä, että toiminta tietyillä tulosalueilla, merkittävimmin asekorjaamopalvelujen osalta saadaan muuttumaan kannattavaksi valtion maksuperustelain tarkoittamalla tavalla.

Ministeriö totesi myös, että alueellistamisen vaikutukset tilaaja-tuottajamalliin on syytä arvioida uudelleen. Toimintakertomusta on tarpeen kehittää niin, että toiminnallinen tehokkuus on selkeästi arvioitavissa ja että taloudellinen tulos

on esitettävissä tiliviraston ulkopuolisiin ja sisäisiin tuottoihin sekä myös toimialueittain.

Tekniikkakeskuksen toiminnan laajentuminen myös ulkopuoliseen palvelutuotantoon on suuri haaste, mikä edellyttää uudenlaisten valmiuksien kehittämistä muun muassa aktiivisen myyntityön ja johtamisen osalta.

PTK ei ole kaikilta osin kyennyt suorittamaan toimenpiteitä, joihin edellisen vuoden palautteen perusteella olisi tullut ryhtyä. Sisäinen tarkastus on järjestelty uudelleen 1.1.2008. Tarkastuksen organisoi ja toteuttaa keskusrikospoliisin sisäisestä tarkastuksesta vastaava tarkastuspäällikkö.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Talousarviokirjanpidossa on syntynyt yhteensä yli kahden miljoonan euron debet-saldo tilille 600 vuosina 2006 ja 2007. Tämä tili tulee selvittää ja kirjata pois asianmukaisesti.

Varainhoitovuoden siirtyvästä määrärahasta seuraavalle vuodelle siirrettävä määräraha ei saa ylittää varainhoitovuodelle myönnettyä määrärahaa. Muun kuin talousarviossa tai talousarvion tilijaottelussa virastolle osoitetun määrärahan yhteydessä tämä tarkoittaa virastolle jakopäätöksellä tai muulla vastaavalla tavalla osoitettua määrärahaa. PTK:n tulee ottaa tämä huomioon jo varainhoitovuoden 2007 siirrettyä määrärahaa käyttäessään.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Vaikka henkilöstön vaihtuvuus on ollut alueellistamis päätöksestä huolimatta poikkeuksellisen suurta, on Poliisin tekniikkakeskus onnistunut säilyttämään palvelutasonsa sovitun mukaisena. Lisäksi tekniikkakeskuksen onnistui säilyttää kannattavuutensa vaikeista olosuhteista huolimatta (alueellistamiseen liittynyt muutto Helsingistä Kuusankoskelle).

Kehittämistarpeita

Toiminnan vakiintuessa Kuusankoskelle tulee Poliisin tekniikkakeskuksen nyt kiinnittää vahvaa huomiota liiketoiminnan kehittämiseen ja asiakaskunnan laajentamiseen. Sähköisiä asiointipalveluja tulee myös edelleen kehittää.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisin tekniikkakeskuksen toiminnan keskeisinä tavoitteina vuonna 2007 olivat alueellistamiseen liittyvän muuttoprojektin läpivienti ja poliisin hallinnosta annetun lain uudistamiseen liittyvä toimialan laajennus. Poliisin tekniikkakeskuksen tulee nyt kiinnittää huomiota liiketoiminnan kehittämiseen ja asiakaskunnan laajentamiseen hallinnonalan ulkopuolelle. Sähköisiä asiointipalveluja tulee myös edelleen kehittää. Palvelujen kehittäminen ja laajentaminen edellyttävät myös johtamisen kehittämistä.

Viraston tulee kehittää sisäistä valvontaa ja kiinnittää huomiota erityisesti talousarviokirjanpidon oikeellisuuteen. Talousarviokirjanpidossa syntynyt yhteensä yli kahden miljoonan euron debet-saldo tilille 600 tulee selvittää ja kirjata pois asianmukaisesti vuoden 2008 aikana. Viraston tulee antaa selvitys tehdyistä toimenpiteistä ja virheen syistä 31.8.2008 mennessä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.7 Poliisin tietohallintokeskus

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Poliisin tietohallintokeskuksen (PTHK) esittämä toimintakertomus ei vastaa rakenteeltaan Valtiokonttorin toimintakertomusohjetta. Toimintakertomuksesta puuttuvat vaikuttavuutta, toiminnallista tehokkuutta sekä tuotoksia ja laadunhallintaa koskevia lukuja sekä niiden alalukuja. Viraston toimintakertomuksessa ei ole esitetty tietoja taloudellisuudesta tai tuottavuudesta. Tunnuslukuja korvaavia sijaissuureita eli kustannus- tai henkilötyövuositietoja ei ole esitetty. Toteumatietojen puuttumisen ohella viraston toimintakertomuksessa ei ole esitetty tuloksellisuuden eri osa-alueille asettuja tavoitteita tai vertailuvuosien toteumatietoja.

Puutteista johtuen viraston toiminnallisesta tehokkuudesta vuodelta 2007 ei saa oikeita tai riittäviä tietoja.

Poliisin tietohallintokeskuksen suoritteista ei ole esitetty tietoja. Myös palvelukykyä koskevat tiedot on esitetty ainoastaan esitetty yhdeltä vuodelta. Puutteista johtuen tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitetyt tiedot ei voida pitää oikeina ja riittävinä. Tilinpäätösanalyysin numeeriseen ja sanalliseen esittämiseen tulisi jatkossa kiinnittää huomiota.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

PTHK saavutti pääsääntöisesti asetetut tulostavoitteet. Merkittävin poikkeama oli Schengen-tietojärjestelmän uudistushanke.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2006 kannanotossa todettiin ministeriön edellyttävän, että kriisitilanteiden varalta ns. hälytysjärjestelmä on ohjeistettava ja laitettava kuntoon, koska yhä useammin ilmenee tietoverkkoihin liittyviä hyökkäyksiä. Lisäksi ministeriö edellytti, että tietohallintokeskuksen velvollisuus on parantaa tiedonkulkua ja informoida järjestelmiin liittyvistä katkoista paremmin.

PTHK on kehittänyt kriisitilanteiden hälytysjärjestelmää ja sen ohjeistusta sekä järjestelmiin liittyvistä katkoista tiedottamista. Ministeriö katsoo, että em. asioita tulee kehittää edelleen.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Kirjanpidon tase-erittelyissä on havaittu kaksi virheellistä menettelyä.

Toimintakertomus ei vastaa rakenteeltaan Valtiokonttorin ohjetta. Viraston tulisi jatkossa noudattaa toimintakertomuksen laadinnassa Valtiokonttorin ohjeistamaa rakennetta ja sisällyttää siihen talousarvioasetuksessa säädetyt asiakokonaisuudet ja niitä koskevat tiedot.

PTHK:n toimintakertomuksen on 14.3.2008 allekirjoittanut entinen tietohallintojohtaja, joka oli virassa 14.1.2008 asti. Toimintakertomus olisi tullut hyväksyä toimivan johtajan tai hänen sijaisensa toimesta.

PTHK:n taloudellisuudesta ja tuottavuudesta ei vuodelta 2007 ole esitetty oikeita ja riittäviä tietoja. Näin ollen toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja ei voida pitää oikeina ja riittävinä.

Suoritteiden määrästä ei toimintakertomuksessa ole esitetty tietoja. Lisäksi palvelukykyä koskevat tiedot on esitetty vain yhdeltä vuodelta. Näin ollen tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja ei voida pitää oikeina ja riittävinä.

Viraston tulisi jatkossa esittää tilinpäätösanalyysissään talousarvion toteumalaskelma, jotta talousarvion noudattaminen olisi selkeämmin todennettavissa. Talousarvion toteutumista tulisi lisäksi avata suullisesti. Myös tuottoja ja kuluja sekä taloudellista asemaa tulisi tarvittaessa selvittää sanallisesti.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman valmistelu ei voida kaikilta osin pitää asianmukaisena, vaikka itse lausuman sisällöstä ei ole huomautettavaa. Lausuman kattavuutta ja valmistelutapaa ei voida pitää täysin riittävänä ja asianmukaisena.

Viraston tulee valmistautua laatimaan tuotteiden omakustannushinnoittelun osoittamiseksi koko toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, koska toiminnan kustannusvastaavuudelle tullaan tulossopimuksessa asettamaan tavoite.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Hallinnonalan tietohallinnon uudelleenorganisomisesta huolimatta PTHK:n toiminta ja palvelutaso ovat säilyneet hyvällä tasolla.

Kehittämistarpeita

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (Haltik) tulisi jatkossa kehittää tietojärjestelmä- ja palvelukohtaista kustannus- ja hinnoittelulaskentaa sekä asettaa riittävät resurssit tuotettujen palvelujen tuotteistamiseen. Lisäksi tulisi edelleen panostaa sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen.

Tilinpäätöskannanotto

Hallinnonalan tietohallinnon uudelleen organisointi edellyttää kehittämishankkeen käynnistämien uudistusten tehokasta toteutusta annetussa aikataulussa. Lisäksi viraston tulee osallistua vahvasti ns. turvaverkkohankkeen toteuttamiseen.

Lisäksi siirtyminen ns. tilaaja-tuottaja -malliin edellyttää tietojärjestelmien ja palvelukohtaisten kustannus- ja hinnoittelulaskelmien kehittämistä. Palveluiden ja palvelukohtaisten tuotteiden (suoritteiden) tunnistaminen ja määrittäminen sekä näiden kustannusten laskeminen tulee saada asianmukaiselle tasolle välittömästi, jotta tärkeää vertailutietoa pystytään tuottamaan ennen palveluiden maksullisuutta. Virastoa pyydetään raportoimaan 29.8.2008 mennessä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt asian korjaamiseksi.

Viraston tulee kehittää hankehallintaa sekä viraston sisäistä tarkastusta ja valvontaa. Lisäksi viraston tulee korjata toimintakertomuksen sisällössä ja rakenteessa havaitut puutteet.

Viraston tulee suunnitella vuoden 2008 aikana sen toimipaikkaverkon tarkoituksenmukainen rakenne ja käynnistää toimenpiteet vuoden 2009 aikana.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

3.8 Etelä-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Kaikkia läänin tulossopimuksessa asetettuja määrällisiä poliisitoiminnallisia tavoitteita ei saavutettu, mutta myös positiivista kehitystä tapahtui.

Katuturvallisuusindeksin arvolla mitattuna turvallisuustaso yleisillä paikoilla heikkeni vuodesta 2006 selvästi. Indeksiluku 88,7 on tavoitetasoa (100) heikompi. Keskeisinä syinä indeksin laskuun ovat yleisillä paikoilla tapahtuneiden pahoinpitelyrikosten ja vahingontekojen sekä kiinnijääneiden rattijuoppojen määrän selkeä kasvu. Viimeksi mainittujen osalta tosin kehitystä voidaan toisaalta pitää myös poliisin toiminnan tehostumisen osoituksena.

Liikenneturvallisuus on liikenneturvallisuusindeksillä mitattuna heikentynyt edellisvuodesta hieman, mutta ylitti kuitenkin tavoitteen. Liikenneonnettomuuksissa vuonna 2007 kuoli 27 henkilöä edellisvuotta enemmän.

Toimintavalmiuksien keskiarvot eivät käytännössä muuttuneet, joskaan tavoitteita ei aivan saavutettu. A- ja B-luokan tehtävien toimintavalmiusajoissa oli kuitenkin lievää kehitystä parempaan. Hälytystehtävien tilastointiin liittyy edelleen epävarmuustekijöitä. Tilastojen mukaan esim. kotihälytysten määrä kasvoi yli 10 % ja perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät lähes 4 %.

Rikoslakirikosten selvitystaso (%) heikkeni edelleen lievästi ollen 45,9 %, eikä tavoitetasoa (50 %) saavutettu. Rikoslakirikosten määrässä oli nousua 5,8 %. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten selvitysaste (75,2 %) oli edelleen hyvä, mutta jäi tavoitteesta (83 %).

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset kasvoivat noin 17 %. Myös törkeät huumausainerikoksen kasvoivat selvästi. Omaisuusrikosten määrän vuosia kestänyt laskusuhdanne päättyi vuonna 2007, kun omaisuusrikosten määrä nousi vii-

tisen prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Poliisitoiminnan keskeisenä painopistealueena ollut järjestäytyneen rikollisuuden tekemien rikosten paljastaminen toteutui onnistuneesti. Poliisin paljastamien törkeiden huumausainerikosten määrä 286 kpl ylitti asetetun tavoitteen, joka oli 230 kpl. Myös poliisin paljastamien järjestäytyneiden rikollisryhmien tekemien rikosten määrä nousi huomattavasti.

Lupapalveluiden tuottotavoitetta ei saavutettu. Kokonaistulotavoite 11,9 milj. euroa kuitenkin saavutettiin. Keskeisten lupien määrän laskeminen johtuu passien kysynnän hiipumisesta vuodesta 2006. Elokuussa 2006 tapahtunut passiuudistus sai kansalaiset hakemaan kymmenen vuoden passeja etujassa, mikä näkyi suoraan vuoden 2007 kysynnässä. Maksullisen toiminnan tuloksellisuus on hyvää tasoa. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus oli n. 120 %.

Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006 eikä yltänyt tulossopimuksen tavoitearvioon (arvio 90 000, toteuma 86 116). Ulkomaalaislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 21 000, toteuma 21 756). Lupapalveluihin käytetyn työajan osuus on ollut 8,6 %, kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 8,2 %. Hyvinkään poliisilaitos osallistui ajanvarausjärjestelmän pilotointiin.

Käytettävissä olevilla taloudellisuuden tunnusluvuilla arvioiden kaikkien avainprosessien tuloksellisuuskehitys on positiivista.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Puutteet vertailuvuosiedoissa on korjattu tilinpäätöksen tunnuslukujen osalta.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Poliisin paljastamien törkeiden huumausainerikosten määrä ylitti asetetun tavoitteen lähes 25 %:lla.

Päätettyjen talousrikosjuttujen määrä ylitti tavoitteen noin 12 %:lla.

Kehittämistarpeita

Tuottavuuden tunnuslukuja ei ole esitetty.

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Läänin poliisitoiminta on ollut tyydyttävää annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriön läänin kihlakunnan 20 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta vain Imatran poliisilaitos kykeni toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta. Laitoksista kahdeksan ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänin poliisijohdon tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.9 Länsi-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Tulossopimuksessa asetettuja poliisin toiminnallisia tavoitteita ei kaikilta osin saavutettu, mutta myös positiivista kehitystä tapahtui usealla alueella.

Katuturvallisuusindeksin arvo läänissä oli 91,8. Arvo heikkeni selvästi vuodesta 2006 ja tavoitteesta (108) jäätiin myös selvästi. Katuturvallisuusindeksin laskennassa mukana olevien rikosten määrät lisääntyivät vuonna 2007 ja tämän takia katuturvallisuusindeksin läänikohtainen luku huononi. Esimerkiksi törkeät pahoinpitelyt ja pahoinpitelyt lisääntyivät vuoteen 2006 verrattuna.

Liikenneturvallisuus Länsi-Suomen läänissä on liikenneturvallisuusindeksin arvolla mitattuna pysynyt vuoden 2006 tasolla. Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä lisääntyi 11 %.

Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä oli 22,8 minuuttia tavoitteen ollessa 22 minuuttia. Aika kuitenkin parani vuoden 2006 tasosta. A- ja B-luokan tehtävien määrä lisääntyi samalla 4 %. Myös A-luokan tehtävissä toimintavalmiusaika parani, vaikka tavoitetta ei saavutettu.

Läänin alueella poliisin tietoon tulleet kaikki rikokset ovat nousseet noin 9 % ja rikoslakirikokset noin 7,7 % vuonna 2007 verrattuna edelliseen vuoteen. Rikoslakirikosten selvitystaso (%) parani vuodesta 2006 ja tavoitteeseen käytännössä päästiin. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten selvitysprosentti 79,7 heikkeni lievästi vuodesta 2006 ja jäi jonkin verran tavoitteesta (85 %). Päätettyjen talousrikosasioiden tutkinta-ajan keskiarvo parani vuodesta 2006 ja alitti selvästi enimmäistavoitteen. Huumausainerikokset lisääntyivät lähes 16 % ja törkeät huumausainerikokset 25 %, mitkä johtuvat huumausaineen käytön ja poliisin valvonnan lisääntymisestä.

Maksullisen toiminnan tuloksellisuus on hyvää tasoa. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus oli n. 107 %. Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006 eikä yltänyt tulossopimuksen tavoitearvioon (tavoite 290 000, toteuma 283 285). Ulkomaalaislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 14 757, toteuma 18 300). Lupahallintoon käytetyn työajan osuus on ollut 9,9 %, kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 8,9 %. Lupapalveluille asetettua tulotavoitetta ei saavutettu. Kokonaistulotavoite 12,255 milj. euroa kuitenkin saavutettiin.

Käytettävissä olevilla taloudellisuuden tunnusluvuilla arvioiden viraston tuloksellisuuskehitys on ollut positiivista.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Päätettyjen talousrikosasioiden tutkinta-ajan keskiarvo parani vuodesta 2006 ja alitti selvästi enimmäistavoitteen.

Poliisin tietoon tulleiden törkeiden huumausainerikosten määrä ylitti asetetun tavoitteen lähes 25 %:lla.

Kehittämistarpeita

Tuottavuuden tunnuslukuja ei ole esitetty, eikä valvonnan avainprosessin osalta ole esitetty taloudellisuustunnuslukuja tai vastaavia sijaissuureita.

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Läänin poliisitoiminta on saavuttanut melko hyvin keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehityksen puitteissa.

Ministeriön läänin 34 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta 12 laitosta pystyi toteut-

tamaan kaikki kolme tavoitetta ja kaksi laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista.

Läänin poliisijohdon tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.10 Itä-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Poliisin toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin.

Poliisiosaston toimialueella alueellisista ja paikallisista tulostavoitteista jäätin toimintavalmiusajoissa sekä katuturvallisuuden tasossa.

Katuturvallisuusindeksin arvo pieneni vuodesta 2006 88,8:aan, eikä tavoitetta (96,0) saavutettu. Indeksien laskuun vaikuttivat rattijuopumusten määrän lisääntyminen ja kokonaisväestömäärän lasku.

Toimintavalmiusaika A- ja B-tehtävissä parani 22,6 minuuttia 21,6 minuuttiin ja asetettu tavoite (23 min) saavutettiin. A- ja B -tehtävien määrä pysyi kahden edellisen vuoden tasolla. A- luokan tehtävissä asetetusta tavoitteesta jäätin hieman.

Liikenneturvallisuus oli liikenneturvallisuusindeksillä mitattuna edelleen parantunut vuonna 2007. Indeksien arvo ylitti myös asetetun tavoitteen. Liikenneonnettomuuksissa kuoli 47 ihmistä, mikä oli 5 enemmän kuin edellisvuonna.

Rikoslakirikosten selvitysprosentti parani vuodesta 2006 2,2 %-yksikköä. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso pysyi edellisvuoden tasolla ja ylitti hiukan asetetun tavoitteen. Päätettyjen talousrikosten tutkinta-ajan keskiarvo nousi 164:stä 188 vuorokauteen, mutta asetettu tavoite kuitenkin saavutettiin.

Lupapalvelujen tuottotavoitteesta ja kokonaistulotavoitteesta jäätin hieman. Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006 eikä yltänyt tulossopimuksen tavoitearvion (tavoite 90 000, toteuma 86 116). Ulkomaalaislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 3 500, toteuma 4 285). Lupapalveluihin käytetyn työajan osuus on ollut 10,5 %, kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 9,6 %. Kustannusvastaavuus vuonna 2007 oli n. 86 %. Ylä-Savon kihlakunnan

poliisilaitos osallistui ajanvarausjärjestelmän ja liikkuvien palvelujen (lupapalveluauto) pilotointiin. Käytettävissä olevilla taloudellisuuden tunnusluvuilla arvioiden viraston tuloksellisuuden kehitys on myönteistä lupapalveluita lukuun ottamatta. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus on laskenut kahden edellisen vuoden tasosta.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Valvonnan avainprosessin osalta on esitetty taloudellisuutta kuvaava tunnusluku.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Myönteistä on ollut rikoslakirikosten ja omaisuusrikosten selvitystason nousu.

Kehittämistarpeita

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuutta tulee parantaa. Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Läänin poliisitoiminta on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa melko hyvin annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriön läänin 14 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta kuusi laitosta pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja yksi laitos ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista.

Läänin poliisijohdon tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.11 Oulun lääninhallituksen poliisiosasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Keskeiset poliisin toiminnalliset tulostavoitteet saavutettiin tyydyttävästi.

Käytettävissä olevilla taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnusluvuilla arvioiden tuloksellisuuden kehitys on myönteistä.

Yleinen järjestys ja turvallisuus säilyivät hyvänä läänin alueella. Katuturvallisuusindeksin arvon osalta päästiin tavoitteeseen. Paikallispoliisin keskimääräinen toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä oli 25,2 minuuttia tavoitteen ollessa 24,0 minuuttia. Aika kuitenkin parantui vuodesta 2006. A- ja B-luokan tehtävien määrä lisääntyi noin 3 %.

Liikenneturvallisuusindeksin arvo heikkeni lievästi edellisvuodesta ollen nyt 110,3, eikä asetettua tavoitetta (126) saavutettu.

Rikoslakirikosten määrä nousi vuodesta 2006 noin 3 %. Rikoslakirikosten selvitystaso (%) nousi vuodesta 2006 ja saavutti asetetun tavoitteen. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitysprosentti oli 83,5 tavoitteen ollessa 90 %. Poliisin tietoon tulleiden törkeiden huumausainerikosten määrä nousi yli 30 %. Talousrikosten tutkinta-aikatavoite saavutettiin, talousrikosten tutkinta-aika on ollut 46 vuorokautta alle tutkinnan kestolle asetetun 225 vuorokauden keskimääräisen tutkinta-aikatavoitteen. Rikoshyötyä talousrikkoksissa läänissä saatiin takaisin 1,850 miljoonaa euroa, mikä on kolme kertaa enemmän kuin oli tavoitteena

Maksullisen toiminnan tuloksellisuus on hyvää tasoa. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus oli n. 114 %. Lupapalveluiden tuottotavoite, sekä kokonaistulotavoite 2,940 milj. euroa saavutettiin. Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006 eikä yltänyt tulossopimuksen tavoite

tearvioon (arvio 74 000, toteuma 72 106). Ulkomaalaislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 2 350, toteuma 2 716). Lupapalveluihin käytetyn työajan osuus on ollut 10 %, kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 8,4 %.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittäminen

Talousrikosten tutkinta-aikatavoitteen saavuttaminen sekä rikoshyödyn takaisinsaantitavoitteen ylittyminen kolminkertaisesti ovat myönteinen kehityssuunta.

Kehittämistarpeita

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tuntitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Läänin poliisitoiminta on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa tyydyttävästi annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriön läänin 11 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta ei mikään laitos pystynyt toteuttamaan kaikkia kolmea tavoitetta ja kuusi laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista.

Läänin poliisijohdon tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

3.12 Lapin lääninhallituksen poliisiosasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisen virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä kokonaisuus.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Kaikkia poliisitoiminnallisia tulostavoitteita ei saavutettu, mutta myös positiivista kehitystä tapahtui monin paikoin.

Katurvallisuusindeksin arvo oli 80,9, kun tavoite oli 91,0. Vuodesta 2006 indeksin arvo pieneni selvästi. Heikentyminen johtui pahoinpitelyjen ja vahingontekorikosten määrän voimakkaasta kasvusta. Suurin nousu tapahtui yksityisillä paikoilla tapahtuneissa pahoinpitelyissä, mutta myös yleisten paikkojen pahoinpitelyt kääntyivät jälleen kasvuun. Yleisellä paikalla tapahtuneet pahoinpitelyt kasvoivat edellisestä vuodesta 9,5 %. Indeksin arvon huonontumiseen vaikutti myös läänin väestömäärän lasku.

Liikenneturvallisuus on parantunut selvästi liikenneturvallisuusindeksillä mitattuna. Myös asetettu tavoite ylitettiin. Tämä johtui loukkaantuneiden määrän laskusta ja ajoneuvokannan kasvusta. Liikenneonnettomuuksissa kuoli 15 ihmistä, neljä vähemmän kuin edellisvuonna.

Läänitasolla keskimääräinen toimintavalmiusaika ei käytännössä muuttunut A- ja B-luokan tehtävissä edellisvuodesta. Aika oli nyt 21,1 minuuttia, kun tavoite oli 20,9 minuuttia. Poliisille kirjattujen A- ja B-luokan tehtävien määrä nousi noin 4 % vuodesta 2006.

Rikoslakirikosten selvitystaso oli 48,4 % tavoitteen ollessa 49,0. Selvitystaso kuitenkin nousi hiukan edellisvuodesta. Rikoslakirikosten määrä nousi noin 3%. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystasoprosentti oli 76,1, missä oli myös parannusta edellisvuoteen. Päätettyjen talousrikosasioiden tutkinta-ajan keskiarvo jatkoi edelleen laskua, mutta asetettua tavoitetta ei aivan saavutettu.

Lupapalveluiden tulotavoite ja kokonaistulotavoite 1,198 milj. euroa saavutettiin. Lupapalveluiden kustannusvastavuusprosentti on laskenut edellisestä vuodesta ja on nyt hie-

man vuoden 2005 tasoa parempi. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus oli n. 80 %. Poliisin myöntämien keskeisten lupien määrä laski vuodesta 2006, mutta ylitti tulossopimuksen tavoitearvion (arvio 29 900, toteuma 30 599). Ulkomaa-laislupien määrä nousi ja ylitti tavoitearvion (arvio 850, toteuma 1097). Lupapalveluihin käytetyn työajan osuus on ollut 5,8 % kun tulossopimuksen tavoitearvio oli 7,5 %.

Käytettävissä olevilla taloudellisuuden tunnusluvuilla arvioi-den viraston tuloksellisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan poikkeuksena lupapalvelut.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Liikenneturvallisuusindeksin arvon parantuminen on myönteinen kehityssuunta.

Kehittämistarpeita

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuutta tulee parantaa. Kustannuksia ja taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja tulisi esittää aikasarjamuodossa.

Jatkossa tulee systemaattisesti tarkastella työajankäytön kirjaamisen laadullista ja määrällistä oikeellisuutta, sekä varmistaa poliisin työaikajärjestelmän ja tulostietojärjestelmän tunitietojen vastaavuus ja samansisältöisyys.

Tilinpäätöskannanotto

Läänin toiminta on ollut tuloksellista ja on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa tyydyttävästi annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriön läänin 10 poliisilaitokselle asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta ei yksikään laitos pystynyt toteuttamaan kaikkia kolmea tavoitetta ja kaksi laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista.

Läänin poliisijohdon tulee arvioida tarkemmin palvelutavoitteiden asettamista ja tehostaa toteuttamisen seuranta suhteessa myönnettyihin resursseihin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin toiminnallisten erojen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

4 Pelastustoimi

Kannanottonaan sisäasiainministeriö toteaa, että pelastustoimen toiminta on ollut tyydyttävää ja toimijat ovat osin saavuttaneet asetetut tulostavoitteet annettujen menokehysten puitteissa. Tulostavoitteiden toteutumisen seurantaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Palvelutasotavoitteiden saavuttaminen

Pelastustoimelle asetettiin talousarvioesityksen laadinnan yhteydessä kolme palvelutavoitetta vuodelle 2007.

Pelastustoiminnan palvelujen saatavuutta mitataan ensimmäisen yksikön saapumisajalla onnettomuuspaikalle (I riskialue 6 min, II riskialue 10 min, tavoite 90 %:sti toteutuu). Vuonna 2007 I riskialueen kohteet saavutettiin 6 minuutissa 54 %:ssa tapauksista ja II riskialueen kohteet 10 minuutissa 82 %:ssa tapauksista (v. 2006: 57 % ja 84 %). Vain kaksi pelastustoimen 22 alueesta saavutti I riskialueella tavoitteen. Suurin osa alueista jäi tavoitteesta selkeästi. Toimintavalmiusaikojen kehittäminen edellyttää yksiköiden käyttöperiaatteiden ja sijoittelun kehittämistä edelleen paremmin tehtävien esiintymisen aikaa ja paikkaa vastaavaksi sekä yksiköiden lähtöaikaviiveen lyhentämistä.

Hätäkeskuspalvelujen saatavuutta ja nopeutta mitataan hätäpuheluun vastaamisajalla (tavoite 2007: 10 sekuntia 90 %:ssa puheluista). Tavoite saavutettiin valtakunnallisesti 77 %:ssa hätäpuheluista (v. 2006: 71 %). Toteuma vaihtelee keskuksittain runsaasti; 92 ja 67 prosenttia välillä. Tavoitetasoon saavutti vain yksi, Etelä-Savon hätäkeskus. Tavoitteesta jäämiseen on vaikuttanut osaltaan ainakin ELS-tietojärjestelmäprojektin viivästyminen sekä henkilöstön korkea sairauspoissaolojen määrä. Näiden asioiden eteenpäin viemiseen ja korjaamiseen on panostettava.

Palotarkastusten erityiskohteista tarkastettiin vuoden 2007 aikana 89 % (tavoite 100 %, v. 2006 toteuma 85 %). Valistusta ja neuvontaa annettiin vuonna 2007 14,9 %:lle väestöstä (tavoite 20 %, v. 2006 toteuma 13,4%).

Pelastustoimen tulee edelleen määrätietoisesti kehittää toimintaansa, jotta palvelutasotavoitteet saavutettaisiin.

Muut huomiot

Ministeriö pitää tärkeänä Pelastusopiston toteuttaman koulutuksen osalta, että koulutuksen määrä ja sisältö vastaa kysynnän tarpeita. Kysynnän tarpeiden selvittämisessä yhteistyö pelastustoimen alueiden kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Oppilaitoksen verkko-opetustarjontaa on syytä kehittää määrätietoisesti. Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden hinnoittelussa on tarvetta tarkistamiseen. Riskienhallinnan menettelytapoja on myös kehitettävä. Siviilikriisinhallintakoulutuksen laskentaperusteita tulee edelleen kehittää siten, että toiminnan tunnuslukuja kyetään asettamaan.

Tutkimustoiminnan kehittämisessä tulee ottaa huomioon tarvittavat kytkennät muuhun turvallisuuden tutkimukseen, kuten valtion sektoritutkimukseen ja sisäasiainministeriön tutkimusstrategiaan. Ulkomaisen tutkimuksen hyödyntämistä tulee edistää.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen ja kannattavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta Pelastusopiston on pyrittävä mahdollisimman kustannustehokkaaseen, alijäämäisyyttä minimoivaan toimintaan.

Hätäkeskuslaitoksessa ja kaikissa hätäkeskuksissa on edelleen ollut merkittäviä toiminnallisia ongelmia, eivätkä ne ole saavuttaneet asetettuja tavoitteita. Myös talouden seuranta vaatii kehittämistä ja tehostamista, ja oikeansuuntaisiin toimenpiteisiin ryhdyttiinkin vuoden 2007 aikana.

Sisäasiainministeriö kiinnittää huomiota laitoksen edelleen kasvavaan sairauspoissaolojen korkeaan määrään. Laitoksen on panostettava erityisesti henkilöstön sairauspoissaolojen syiden tarkempaan analysointiin ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi siten, että poissaolojen määrä saadaan laskuun.

Maksullisen toiminnan kustannusperusteiden laskennan luotettavuutta tulee edelleen parantaa ja saattaa laskenta Valtiokonttorin määräysten mukaiseksi. Tätä tukee osaltaan työajan seurannan edelleen kehitys.

Yhteistyöviranomaisten asiakastyytyvyydessä on edelleen parannettavaa.

Sisäasiainministeriö seuraa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa muun muassa saatujen neljännesvuosiraporttien perusteella vuoden 2008 aikana Häätäkeskuslaitoksen toimintaa ja taloutta. Ministeriöiden edustajat osallistuvat Häätäkeskuslaitoksen valtakunnallisen yhteistyöryhmän työhön aktiivisesti. Sisäasiainministeriö pyrkii varmistamaan Häätäkeskuslaitoksen resurssien riittävyyden.

Palosuojelurahaston osalta ministeriö pitää edelleen perusteltuna avustusten painopisteen siirtämistä yleisavustuksista onnettomuuksien ennaltaehkäisyä tukeviin, erityisavustusten suuntaan. Ministeriö katsoo, että pelastustoimen toimialan strategian toteutumisen kannalta tulisi rahaston avustuksia kohdentaa mikäli mahdollista aiempaa enemmän tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Lääninhallitusten pelastusosastojen kehittämistyö liittyy pääosin toimintojen jatkumiseen ja järjestämiseen uudistuvassa aluehallinnossa. Seuranta ja raportointi tapahtuvat osana ALKU-hanketta ja tulosohjausprosessia. Ministeriö vaikuttaa osana ALKU-hanketta siihen, että osaston jatkossa aluehallinnossa hoidettavat tehtävät järjestetään tavalla, joka mahdollistaa tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

4.1 Hätäkeskuslaitos

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanottoa laadittaessa on ollut käytössä hätäkeskuslaitoksen toimintakertomus vuodelta 2007, Valtiontalouden tarkastusviraston väliraportti hätäkeskuslaitoksen toimintakertomuksen, kirjanpidon ja palkkojen ketjun tarkastuksesta sekä tilintarkastajan vuosiyhteenvedo hätäkeskuslaitoksen tarkastuksesta vuodelta 2007. Lisäksi kannanoton laadinnan tukena on käytetty sisäasiainministeriön päätöstä (11.10.2006) Hätäkeskuslaitoksen toiminnan varmistamiseksi ja yhteistyökouksia sisäasiainministeriön poliisiosaston ja sosiaali- ja terveysministeriön edustajien kanssa.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Hätäkeskuslaitos on osaltaan osallistunut sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen, mutta ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Sisäasiainministeriön näkemyksen mukaan hätäkeskuslaitoksen tilinpäätöksen ei vielä voida katsoa sisältävän kaikilta osin oikeita ja siten riittäviä tietoja. Kustannusvastaavuuslaskelmien osalta maksullisen toiminnan kannattavuudesta esitettyjä tietoja ei voida pitää vielä täysin oikeina, vaikka laskentaa onkin kehitetty vuoden 2007 aikana ja siten tietojen luotettavuutta on pystytty parantamaan. Talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Hätäkeskuslaitoksen toimintakertomus on selkeä ja se on laadittu pääosin annetun ohjeistuksen mukaisesti. Toimintakertomuksen tekninen taso on parantunut edellisestä vuodesta. Erityisesti laitos on parantanut tulostavoitteiden toteutumista koskevia analyysyjä. Hätäkeskuslaitoksen ja sisäasiainministeriön välisen tulossopimuksen mukaiset asiat on otettu huomioon toimintakertomuksen laadinnassa.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Hätäkeskuslaitoksen käsittelemien hätäilmoitusten määrä kasvoi edelleen edelliseen vuoteen verrattuna. Hätäkeskuslaitos ei saavuttanut sille asetettuja keskeisiä tavoitteita esimerkiksi hätäpuheluun vastaamisajassa. Hätäpuheluihin vastattiin asetetussa tavoiteajassa kuitenkin useammin kuin vuonna 2006, vaikka laitostasolla tavoitetta ei vielä vuonna

2007 saavutettu. Häätäkeskusten välillä oli suuria eroja tavoitteiden saavuttamisessa. Häätäkeskuslaitoksen tuloksellisuuden suunta on kuitenkin nyt saatu kääntymään parempaan, jota ministeriö pitää myönteisenä asiana. Väestön asiakastyytyväisyys palveluihin oli melko hyvällä tasolla.

Työhyvinvoinnin parantaminen ei onnistunut vuoden 2007 aikana vaan henkilöstön sairauspoissaolojen määrä kasvoi (17,9 pv/htv, v. 2006: 15,1 pv/htv). Henkilöstön suuri sairauspoissaolojen määrä on huolestuttava kehityssuunta.

Häätäkeskuslaitos on saavuttanut tulossopimuksen mukaiset tavoitteet tyydyttävästi. Laitos ei saavuttanut kaikkia yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteitaan. Häätäpuheluun vastausajassa tavoitteesta jäätin liian paljon. 112-numeron tunnettavuus ja keskusten käyttöaste olivat sen sijaan hyvällä tasolla. Häätänumeron hyvä tunnettavuus on toisaalta merkinnyt sitä, että häätäkeskuksiin tuli viime vuonna noin 800 000 häätäkeskuksiin kuulumatonta puhelua.

Keskeisistä toiminnallisista tulostavoitteista tehtävän käsittelyaikaa ei laitostasolla saavutettu. Tulostavoitteen mittaamisessa on edelleen ollut ongelmia liittyen tietojärjestelmien epäyhtenäisyyteen. Lisäksi esille on tullut poliisin tehtävien erilainen mittaamistapa. Yhtenäisen ELS -tietojärjestelmän käyttöönotto ei ole edennyt suunnitelmien mukaisesti. Sisäasiainministeriö antoi uuden tietojärjestelmän käyttöönottoaikataulun osalta uuden päätöksen 29.11.2007 ja pidensi määräaikaa yhtenäisen ELS -tietojärjestelmän rakentamiseen toukokuun 2008 loppuun saakka.

Yhteistyöviranomaisten asiakastyytyväisyys yhteistoimintaan Häätäkeskuslaitoksen kanssa ei yltänyt tavoitellulle tasolle.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Häätäkeskuslaitos on huomionnut ministeriöiden aikaisempina vuosina antamat palautteet ja ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin. Häätäkeskuslaitoksessa on tehostettu toiminnan ja talouden suunnittelua, seurantaa sekä raportointia. Taloudellista osaamista on vahvistettu ja sisäisen valvonnan kehitystyö on aloitettu. Kehittämishankkeiden hankeraportointia on kehitetty tuotosten esittämisen suhteen.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Hätäkeskuslaitoksen osalta ei tilinpäätöslaskelmien liitteenä oltu laadittu laitosta koskevia merkittäviä monivuotisia sopimusvastuita (liite 12). Hätäkeskuslaitoksen määräaikaisten vuokrasopimusten arvo oli kuitenkin runsaat 60 milj. euroa 31.12.2007.

Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja (taloudellisuus, tuottavuus, maksullinen ja yhteisrahoitteinen toiminta) voidaan pitää tietyin varauksin oikeina ja riittävinä. Taloudellisuuden tunnuslukujen laskentatapaa tullaan vuodesta 2008 alkaen täsmentämään niin, että sekä tulossopimuksissa että raportoinnissa käytetään samoin perustein määriteltäviä kustannuspohjaisia lukuja (vuonna 2007 osin vielä menoperusteisesti esitetty). Tämä muutos tulee lisäämään tunnuslukujen luotettavuutta.

Maksullisesta toiminnasta esitetyt tiedot eivät vielä ole täysin luotettavia johtuen mm. vajavaisista prosessimäärityksistä ja työaikakirjanpidon puutteista.

Suoritteiden määrästä ja palvelukyvyistä on esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Hätäkeskuslaitoksen hätäkeskukset ovat toimineet luotettavasti. Hätäkeskuslaitoksessa hätäilmoituksia on otettu vastaan merkittävä määrä eli 3 780 000 kpl vuoden 2007 aikana.

Hätäkeskuslaitoksen taloudellista osaamista on lisätty. Hätäkeskuslaitoksessa on edelleen panostettava talouden ja toiminnan suunnitteluun, seurantaan ja analysointiin muun muassa varojen käytön todentamiseksi.

Hätäkeskuslaitoksen ELS -tietojärjestelmäprojekti edistyi, vaikka alkuperäisessä tavoiteaikataulussa ei pysyttykään. Hätäkeskusjärjestelmän verkottumista mm. ruuhkatilanteiden ja poikkeusolojen varalta ja keskusten erikoistumista valmistellaan edelleen.

Kehittämistarpeita

Sisäasiainministeriö katsoo, että Hätaikeskuslaitoksen on jatkossa edelleen kehitettävä toiminnan (sisältäen hankkeet) suunnittelua, seurantaa ja tulosten selkeää ja aikaisempaa syvällisempää analysointia, mitä edesauttaa yhtenäinen tietopohja siirryttäessä yhteen tietojärjestelmään.

Sisäasiainministeriö kiinnittää huomiota laitoksen edelleen kasvavaan sairauspoissaolojen korkeaan määrään. Laitoksen on panostettava erityisesti henkilöstön sairauspoissaolojen syiden tarkempaan analysointiin ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi siten, että poissaolojen määrä saadaan laskuun.

Maksullisen toiminnan kustannusperusteiden laskennan luotettavuutta tulee edelleen parantaa ja saattaa laskenta Valtiokonttorin määräysten mukaiseksi. Tätä tukee osaltaan työajan seurannan edelleen kehitys. Sisäasiainministeriö katsoo, että Väestön keskeisten hätaikeskuspalvelujen tuntemista kuvaavaa mittaria on syytä kehittää, koska hätaikeskuspalveluiden tunteminen vaikuttaa asiakastytyväisyyteen (mitä palvelua odotetaan).

Yhteistyöviranomaisten asiakastytyväisyydessä on edelleen parannettavaa. Sisäasiainministeriö katsoo, että Hätaikeskuslaitoksen tulisi edistää mahdollisuuksiensa mukaan hätaikeskustoimintaan liittyvissä laadullisissa kysymyksissä pelastustoimen alueille, poliisille ja sosiaali- ja terveystoimen viranomaisille laadittavia hätaikeskustoimintaa koskevia mittareita, jotta asiakastytyväisyyttä voitaisiin mitata eri näkökulmista ja entistä informatiivisemmin.

Kehittämishankkeiden vaatimien panostusten arviointia on terävöitettävä osana toiminnan suunnittelua.

Riskienhallinnassa on vielä kehitettävää koko organisaation tasolla.

Kehittämistoimenpiteistä raportoidaan neljännesvuosiraporteissa ja vuodesta 2008 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan myös kaksi kertaa vuodessa käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä. Tarpeen mukaan toteutumista seurataan myös

muissa yhteyksissä perustuen muun muassa neljännesvuosiraporteissa ilmeneviin tilannetietoihin.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäasiainministeriö seuraa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa muun muassa saatujen neljännesvuosiraporttien perusteella vuoden 2008 aikana Häätäkeskuslaitoksen toimintaa ja taloutta. Ministeriöiden edustajat osallistuvat Häätäkeskuslaitoksen valtakunnallisen yhteistyöryhmän työhön aktiivisesti. Sisäasiainministeriö pyrkii varmistamaan Häätäkeskuslaitoksen resurssien riittävyden.

Sisäasiainministeriö on myös käynnistänyt häätäkeskuslain uudistamista koskevan hankkeen. Laitoksen toimintaa tuetaan tulohajauksen keinoin ja tulohajaaavat ministeriöt linjauvat tehtävää strategiatyötä.

Valtioneuvosto antoi Eduskunnalle häätäkeskusuudistusta koskevan selonteon syksyllä 2007 (VNS 3/2007 vp). Selonteossa on linjattu häätäkeskustoiminnan kehittämistavoitteet.

Häätäkeskuslaitoksen toiminnan yhdenmukaistaminen on käynnistynyt. Sisäiset toimintatavat ja käytännöt sekä yhteistyömuodot eri viranomaisiin vaativat laitoksen näkökulmasta vielä valtakunnallisia linjauksia. Yhtenä keinona käytetään edellä mainittua valtakunnallista yhteistyöryhmää.

Muut huomiot

Sisäasiainministeriö on seurannut erityisesti Häätäkeskuslaitoksen tietojärjestelmäprojektin etenemistä ja seuraa sen loppuunsaattamista erityisesti vielä vuoden 2008 puolella. Sisäasiainministeriö seuraa jatkossakin Häätäkeskuslaitoksen uuden toimintatapamalli- ja tietojärjestelmäprojektin etenemistä. Samoin laitoksen sairauspoissaolotilanteen parantumista seurataan tarkasti mm. tulohajausprosessin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Hätäkeskuslaitoksen tuloksellisuuden suunta on nyt saatu kääntymään parempaan päin, vaikka Hätäkeskuslaitos ei ole kaikilta osin saavuttanutkaan sille asetettuja keskeisiä tulostavoitteita.

Työhyvinvoinnin parantaminen on ensimmäisellä sijalla vuoden 2008 toiminnassa. Työhyvinvoinnin parantaminen ei onnistunut vuoden 2007 aikana vaan henkilöstön sairauspoissaolojen määrä kasvoi. Henkilöstön suuri sairauspoissaolojen määrä on huolestuttava kehityssuunta. Laitoksen on panostettava erityisesti henkilöstön poissaolojen syiden tarkempaan analysointiin ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi siten, että poissaolojen määrä saadaan laskuun. Erityisesti Helsingin hätäkeskuksen toiminnalliset ongelmat vaativat edelleen pikaisia ratkaisuja.

Tarkasteltaessa laitoksen tuloksellisuutta on huomioitava Hätäkeskuslaitoksen käsittelemien hätäilmoitusten määrän kasvu aiempiin vuosiin verrattuna. Lisäksi hätäkeskuksiin tuli viime vuonna noin 800 000 hätäkeskuksiin kuulumatonta puhelua, jotka työllistivät tarpeettomasti hätäkeskuslaitoksen henkilöstöä. Keskeistä toiminnallista tavoitetta, hätäpuheluun vastaamisaikaa, ei laitostasolla saavutettu, vaikkakin vastaamisaika edellisestä vuodesta parani. Hätäkeskusten välillä oli suuria eroja tavoitteiden saavuttamisessa. Myönteistä on, että hätäkeskuslaitoksen hätäkeskukset ovat toimineet luotettavasti ilman merkittäviä käyttökatkoksia. Viestinnän keinoin on vaikutettava hätänumeron oikeaan käyttöön. Yhteistyöviranomaisien asiakastyytyväisyys yhteistoimintaan Hätäkeskuslaitoksen kanssa on parannuttava.

Hätäkeskuslaitos on aloittanut sisäisen valvonnan kehittämistyön strategisten riskien tunnistamiseksi. Muutoin toiminnan systemaattinen ja tarkempi analysointi vaatii edelleen tulostavoitteiden ja mittausapojen kehittämistä laitostasolla. Keskeisten kehittämishankkeiden läpivientiin on panostettava ja hankeraportointi pidettävä täsmällisenä. Toiminnan riskienhallinta on ulotettava koko organisaatioon. Maksullisen toiminnan kustannuslaskenta on saatettava Valtiokonttorin määräyksen mukaiseksi.

Sisäasiainministeriö tukee Häätäkeskuslaitoksen keskusyksikön toiminnan tiivistämistä ja keskusten verkottumista ja erikoistumista.

Yhtenäisen ELS-tietojärjestelmän käyttöönotto eteni, vaikkakaan ei täysin suunnitelmien mukaisesti. Sisäasiainministeriö antoi uuden häätäkeskustietojärjestelmän käyttöönottoaikataulun osalta uuden päätöksen 29.11.2007, jolloin määräaika yhtenäisen ELS-tietojärjestelmän rakentamiseen pidennettiin toukokuun 2008 loppuun saakka. Kevään 2008 aikana laitoksessa on siirrytty yhteen häätäkeskustietojärjestelmään. Poikkeuksellisesti ELS-järjestelmän lisäksi käytetään Helsingin häätäkeskuksessa poliisin päivystyskeskusjärjestelmää PÄIKE, joka poistetaan käytöstä lokakuun 2008 loppuun mennessä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

4.2 Pelastusopisto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanottoa laadittaessa on ollut käytössä Pelastusopiston toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat vuodelta 2007, Val-

tiontalouden tarkastusviraston väliraportti Pelastusopiston kirjanpidon ja toimintakertomuksen tarkastuksesta sekä tilintarkastajan vuosiyhteenveto Pelastusopiston vuoden 2007 tarkastuksesta.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Pelastusopisto on osaltaan osallistunut tilivirastona toimivan sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen eikä ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Tase-erittelyt ja käyttöomaisuuskirjanpidon tiedot vastaavat Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen Pelastusopistoa koskevan taseen tietoja. Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liitteenä on esitetty talousarvioasetuksen 66 g §:n ja 66 h §:n sekä valtiovarainministeriön määräyksen (TM 0602) mukaiset tiedot Pelastusopiston osalta. Pelastusopisto on laatinut omalta osaltaan Valtiokonttorin ohjeiden mukaiset tilinpäätöserittelyt ja luettelot.

Tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Pelastusopisto on laatinut tulosohjatun viraston toimintakertomuksen omasta toiminnastaan. Kertomus on talousarvioasetuksen 65 § 2 momentin mukainen ja vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään annettua ohjeistusta. Pelastusopisto on esittänyt myös aiemmin puuttuneet tiedot kahden edellisen vuoden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Esitettyjä tietoja voidaan pitää Pelastusopiston toimintaan nähden oikeina ja riittävinä.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Pelastusopisto on saavuttanut varsin hyvin kaikki keskeiset tulostavoitteensa, vaikka tuottavuustavoitteita jäi saavuttamatta ylimääräisenä toteutetun koulutuksen vuoksi. Jatkuvana haasteena Pelastusopistolla onkin taloudellisuuden, tuottavuuden ja kannattavuuden kehittäminen kattavan tulostiedon pohjalta.

Koulutettavapäivien määrä tasaantui vuonna 2007 edellisvuoden tasolle. Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää toimintaan nähden riittävinä. Kriisinhallintakeskuksen toiminta on käynnistynyt hyvin.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Pelastusopisto on kerännyt tietoa toimintansa vaikuttavuudesta valmistuneiden ja heidän työnantajinsa keskuudesta ja siten kehittänyt suorituskykynsä seuraamista sekä vaikuttavuuden mittaamista. Pelastusopisto on selvittänyt myös koulutuksen mitoitusta. Lisäksi opetushallituksen vuoden 2006 ulkoisessa tarkastusraportissa mainittuja asioita on otettu kehittämiskohteiksi. Maksullisen toiminnan hinnoittelurakennetta on muutettu ja hintoja tarkistettu. Myös siviilikriisinhallinnan koulutuksen kustannuksien laskentaperusteita on ryhdytty tarkistamaan.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Pelastusopiston olisi suotavaa jatkossa esittää tilinpäätösanalyysissään talousarvion toteumalaskelma, jotta talousarvion noudattaminen olisi selkeämmin todennettavissa. Talousarvion toteutumista tulisi lisäksi avata sanallisesti. Myös tuottoja ja kuluja sekä taloudellista asemaa tulisi tarvittaessa selvittää sanallisesti.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Pelastusopisto on tehnyt toiminnastaan vaikuttavuusarvioinnin, jonka kautta on saatu tietoa valmistuneiden osaamisesta sekä opintojen tarkoituksenmukaisuudesta työelämän näkökulmasta. Lisäksi opisto on edelleen kehittänyt valmiusharjoituksia ja sisäisessä toiminnassa kehittänyt kustannusvaatavuuslaskentaa ja ottanut työajanseurannan kattavasti käyttöön. Tapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja ei ollut ainutkään vuoden 2007 aikana. Kriisinhallintakeskuksen toiminta käynnistyi hyvin ja keskus teki tiivistä viranomaisyhteistyötä muiden hallinnonalojen ja toimijoiden kanssa.

Kehittämistarpeita

Sisäasiainministeriö katsoo, että Pelastusopiston on edelleen syytä ottaa huomioon auditointiraportissa mainittuja kehittämistarpeita, joista löytyy kehittämiskohteita lähivuosiksi.

Oppilaitoksen verkko-opetustarjontaa on syytä kehittää määrätietoisesti. Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden hinnoittelussa on tarvetta tarkistamiseen. Riskienhallinnan menettelytapoja on myös kehitettävä. Siviilikriisinhallintakoulutuksen laskentaperusteita tulee edelleen kehittää siten, että toiminnan tunnuslukuja kyetään asettamaan.

Tutkimustoiminnan kehittämisessä tulee ottaa huomioon tarvittavat kytkennät muuhun turvallisuuden tutkimukseen, kuten valtion sektoritutkimukseen ja sisäasiainministeriön tutkimusstrategiaan. Ulkomaisen tutkimuksen hyödyntämistä tulee edistää.

Kehittämistoimenpiteistä raportoidaan puolivuotisraportin ja vuodesta 2008 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan myös kaksi kertaa vuodessa käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa erityisesti koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä koulutuksen laatua sekä pyrkii varmistamaan Pelastusopiston resurssien riittävyyden.

Sisäasiainministeriön pelastusosasto on käynnistänyt keväällä 2008 työn Pelastusopiston tulosohtausmenettelyiden parantamiseksi ja selkiinnyttämiseksi yhteistyössä sisäasiainministeriön kansainvälisten asioiden yksikön, Pelastusopiston sekä opiston yhteydessä toimivan Kriisinhallintakeskuksen kanssa. Tavoitteena on selkeät ja toimivat tulosohtausmenettelyt ja yhteisesti sovitut käytännöt.

Tilinpäätöskannanotto

Pelastusopisto on saavuttanut sille asetetut toiminnalliset tavoitteet varsin hyvin. Kriisinhallintakeskuksen toiminta on käynnistynyt hyvin.

Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen on jatkuvasti keskeinen menestystekijä Pelastusopiston toiminnassa. Pelastusopiston toiminnassa on jatkuvana haasteena oppilaitokseen kohdistuvien vaatimusten tunnistaminen ja niihin vastaaminen. Myös opetusteknisissä ratkaisuisa tulee seurata aikaa ja hyödyntää sen mahdollisuuksia.

Jatkuva yhteistyö pelastustoimen alueiden ja muiden toimijoiden kanssa on ensiarvoisen tärkeää, jotta pysytään tietoisena ympäristön kehityksestä ja siitä mahdollisesti Pelastusopistoon kohdistuvista tarpeista.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa Pelastusopisto on hoitanut tehtävänsä pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan koordinoijana resursseihin nähden hyvin ja aktiivisesti. Opisto on myös käynnistänyt toimialan kannalta tärkeitä tutkimushankkeita (esim. tulevaisuusluotaus). Tutkimustoiminnan kehittämisessä tulee ottaa huomioon tarvittavat kytkennät muuhun turvallisuuden tutkimukseen, kuten valtion sektoritutkimukseen ja sisäasiainministeriön tutkimusstrategiaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on pysyttävä ajan tasalla alaan liittyvissä kytkennöissä sekä kotimaassa että ulkomailla.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen ja kannattavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Pelastusopiston maksullisista suoritteista annetun asetuksen 4 §:n mukaisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuuden tulisi olla 100 %. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta Pelastusopiston on pyrittävä mahdollisimman kustannustehokkaaseen, alijäämäisyyttä minimoivaan toimintaan.

Hallitusohjelman mukaisesti ministeriöiden välistä koodinaatiota tulee parantaa siviilikriisinhallintatehtävissä. Siviilikriisinhallintakoulutuksen laskentaperusteita tulee edelleen kehittää siten, että toiminnan tunnuslukuja kytetään asettamaan. Sisäasiainministeriö tukee ja edistää omalta osaltaan SM:n ja Kriisinhallintakeskuksen tiivistä yhteistyötä. Kriisinhallintakeskuksen tulee omalta osaltaan varautua tuleviin resurssi- ja tehtäväsiirtoihin.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

4.3 Palosuojelurahasto

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa tai valtion rahastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanottoa valmistellessa on ollut käytössä Valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastajan vuosiyhteenveto

(31.3.2008) sekä Palosuojelurahaston toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2007.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Rahaston tilinpäätös sisältää oikeat ja riittävät tiedot. Myös Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Tilinpäätös ja toimintakertomus ovat rakenteeltaan selkeitä. Rahasto on kehittänyt edellisestä vuodesta toimintakertomuksen rakennetta informatiivisempaan suuntaan sekä sisällyttänyt myös mittareita toimintakertomukseen.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Rahaston kanssa ei laadita tulossopimusta. Rahaston toiminnallista tehokkuutta (taloudellisuus ja tuottavuus) voidaan pitää hyvänä, vaikka toimintakertomuksessa ei esitetäkään tältä osin selkeitä tunnuslukuja.

Rahaston taloudellista asemaa voidaan pitää erittäin hyvänä. Palosuojelumaksukertymä on edelleen kasvanut edellisistä vuosista ja kertymän oletetaan pysyvän noin 8 milj. euron tasolla. Myös palvelukyvyyn ja laadun voidaan todeta olevan hyvällä tasolla. Rahaston rooli erilaisten pelastustoimen kehittämishankkeiden sekä paloasemien ja kalustohankintojen rahoittajana pelastustoimen toimialalla on erittäin merkittävä ja nähtävissä on, että sen merkitys entisestään kasvaa. Rahasto on kiinnittänyt huomiota myönnettyjen avustusten vaikuttavuuteen, jota voidaan pitää hyvänä kehityksenä.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Palosuojelurahasto on ottanut toiminnassaan huomioon aiemmin saamansa palautteen ja on ryhtynyt kehittämään toiminnan vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden mittareita sekä on raportoinut ministeriölle sovitun mukaisesti 31.12.2007 mennessä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Maksuvelvollisia koskevan kokonaistarkastelun perusteella arvioituna palosuojelurahaston tulot ovat oleellisilta osin oikeat.

Avustuksiin liittyvinä havaintoina VTV toteaa että myöntöpäätöksiä koskeva harkinta on pysynyt sopivan tiukkana. Myönnettyjen avustusten vaikuttavuuteen on kiinnitetty jatkuvasti korostettua huomiota. Rahaston myöntämien avustusten sisäinen valvonta on olennaisilta osiltaan järjestetty ja hoidettu asianmukaisella tavalla.

Edellisen vuoden tilintarkastusraportoinnissa korostettiin, että vuoden 2007 avustusten määrää olisi tietoisesti pyrittävä nostamaan. Rahasto on onnistunut toimimaan tämänsuuntaisesti. Avustukset kasvoivat 1,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Rahasto on jatkanut myönnettyjen avustusten vaikuttavuuden arvioinnin kehitystyötä. Rahasto on kehittänyt aktiivisesti toimintaansa muun muassa uusimalla avustusten hakuohjeen ja järjestöjen yleisavustusten myöntämisperusteet sekä perustanut rahaston innovaatiopalkinnon. Rahasto on onnistuneesti tukenut pelastustoimen strategian ja tutkimusohjelman toteutumista suuntaamalla erityisavustukset tutkimusohjelman teemojen mukaisesti.

Palosuojelurahaston avustusten vaikuttavuuden arviointityötä on jatkettu. Myönteistä on pelastustoimen strategian ja tutkimusohjelman toteutumisen tukeminen suuntaamalla rahaston erityisavustukset tutkimusohjelman teemojen mukaisesti. Ministeriö katsoo, että pelastustoimen strategian toteutumisen kannalta tulisi rahaston avustuksia kohdentaa, mikäli mahdollista, aiempaa enemmän tutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Rahaston rooli erilaisten pelastustoimen kehittämishankkeiden sekä paloasemien ja kalustohankintojen rahoittajana pelastustoimen toimialalla on erittäin merkittävä ja nähtävissä on, että sen merkitys entisestään kasvaa.

Palosuojelumaksukertymä on edelleen kasvanut edellisistä vuosista ja kertymän oletetaan pysyvän noin 8 milj. euron ta-

solla. Palosuojelurahaston vakavaraisuus ja maksuvalmius on edelleen säilynyt erittäin hyvänä.

Kehittämistarpeita

Rahaston tulee jatkaa aloittamaansa avustusten vaikuttavuuden arviointityötä sekä tunnuslukujen kehittämistyötä ja samalla huomioitava tarve seurata tunnuslukujen toteumaa kahden edellisen vuoden ajalta (kulunut vuosi sekä kaksi edeltävää vuotta) riittävän seurantatiedon varmistamiseksi. Ministeriö kiinnittää edelleen rahaston huomiota toiminnan yhteiskunnallisten ja toiminnallisten tavoitteiden esittämiseen toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksen luvussa 2 (Toiminnan tulokset) tulisi esittää mikäli mahdollista rahaston vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma sekä toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet sekä niiden toteuma erikseen. Lisäksi tulisi harkita voisiko myös taloudellisuus- ja tuottavuustietoja sekä palvelukykyä ja laatua koskevia tietoja esittää selkeämmin toimintakertomuksessa. Myönnettyjen avustusten kohdentumista eri tahoille kunnat/pelastuslaitokset, vapaaehtoiset palokunnat, pelastusalan järjestöt ja muut saajat) tulisi ryhtyä seuraamaan toimintakertomuksessa siten, että avustusten määrää voidaan tarkastella pidemmällä aikavälillä.

Toimintakertomuksen mukaan puolet rahaston avustuksista kohdentuu erilaisiin rakennus- ja kalustohankintoihin. Ministeriö katsoo, että pelastustoimen toimialan strategian toteutumisen kannalta tulisi rahaston avustuksia kohdentaa mikäli mahdollista aiempaa enemmän tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Kehittämistoimenpiteistä tulee raportoida rahaston seuraavassa toimintakertomuksessa vuodesta 2008.

Ministeriön omat toimenpiteet rahaston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa rahaston kehittämistoimia avustusten vaikuttavuuden parantamiseksi ja tarvittaessa osallistuu työkentelyyn. Ministeriö seuraa myös rahaston tunnuslukujen kehitystyötä osana koko toimialan tunnuslukujen kehittämistä ja osallistuu tarvittaessa valmisteluun.

Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti väliraportissaan 12.3.2007 huomiota rahaston talouden ja toiminnan valvonnan järjestelyihin ministeriön sisällä esteellisyysnäkökulmasta. Pelastusosaston kautta on kulkenut rahaston myöntämiä avustuksia, jolloin on syntynyt tilanne, jossa pelastusosasto on joutunut valvomaan omia tekemisiään. SM:n työjärjestystä on muutettu 24.1.2008 lukien niin, että palosuojelurahastoa koskevat toiminnan ja talouden valvontatehtävät on eriytetty SM:n talousyksikköön.

Tilinpäätöskannanotto

Palosuojelurahasto on onnistunut toiminnassaan hyvin. Myönteistä on, että Palosuojelurahaston avustusten vaikuttavuuden arviointityötä on jatkettu ja avustuspolitiikan avoimuutta edistetty. Myönteistä on myös pelastustoimen tutkimusohjelman huomioiminen avustusten jakopäätöksissä. Ministeriö pitää edelleen perusteltuna avustusten painopisteen siirtämistä yleisavustuksista onnettomuuksien ennaltaehkäisyä tukeviin, erityisavustuksien suuntaan. Ministeriö katsoo, että pelastustoimen toimialan strategian toteutumisen kannalta tulisi rahaston avustuksia kohdentaa mikäli mahdollista aiempaa enemmän tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Palosuojelumaksukertymä on edelleen jatkanut kasvuaan johtuen lähinnä yleisestä talouden kasvusta ja vakuutusmaksujen kehityksestä. Palosuojelurahaston vakavaraisuus ja maksuvalmius on säilynyt erittäin hyvänä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

5 Rajavartiolaitos

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Sisäasiainministeriö antaa talousarvioasetuksen (1243/1992) 66i §:n edellyttämän tilinpäätöskannanottonsa hallinnonalan virastojen ja talousarvion ulkopuolisen rahaston vuoden 2007 osuudesta sisäasiainministeriön tiliviraston tilinpäätökseen sekä em. virastojen toimintakertomuksista, jotka on laadittu talousarvioasetuksen 65 a § perusteella.

Sisäasiainministeriö lähettää kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen. Kannanottoa laadittaessa on ollut käytössä seuraavat asiakirjat:

- Tilintarkastajan väliraportti Rajavartiolaitoksen vuoden 2007 kirjanpidon ja toimintakertomuksen tarkastuksesta (5.5.2008)
- Tilintarkastajan vuosiyhteenveto Rajavartiolaitoksen tarkastuksesta vuodelta 2007 (6.5.2008)
- Tilintarkastajan väliraportti palkkahallinnon sisäisen valvonnan ja kirjanpidon tarkastuksesta Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköissä (11.3.2008)
- Rajavartiolaitoksen toimintakertomus 2007
- Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Rajavartiolaitos on osaltaan osallistunut Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen, mutta ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Tase-erittelyt ja käyttöomaisuuskirjanpidon tiedot vastaavat Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen Rajavartiolaitosta koskevan taseen tietoja. Tase-eristä on laadittu talousarvioasetuksen 64 §:n ja 66 §:n mukaiset tase-erittelyt, jotka oli allekirjoitettu ja päivätty. Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liitteenä on esitetty talousarvioasetuksen 66 g §:n ja 66 h §:n sekä valtiovarainministeriön määräyksen (TM 0602) mukaiset tiedot Rajavartiolaitoksen osalta. Rajavartiolaitos on laatinut omalta osaltaan Valtiokonttorin ohjeiden mukaiset tilinpäätöserittelyt ja luettelot.

Rajavartiolaitoksen rakentaminen (mom 26.90.71) talonrakennusvaltuuksien vuoden 2007 käyttö on esitetty 2 320 000 euroa, vaikka todellisuudessa vuonna 2007 ei ole ollut käytössä uutta tai uusittua valtuutta. Todellisuudessa valtuuden kokonaismäärä on ollut 1 770 000 euroa ja 550 000 euroa on ollut määrärahan lisäystä. Valtuuksien käytöstä vuonna 2007 aiheutuneet talousarvion menot on esitetty kuitenkin SM:n tilinpäätöksessä oikein. Määrärahan käyttö oli 22 000 euroa.

Muutoin tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Rajavartiolaitos on laatinut toimintakertomuksen joka ei täysin vastaa rakenteeltaan Valtiokonttorin toimintakertomusohjetta. Eroavaisuuksia löytyy toimintakertomuksen eri osioiden otsikoinnissa. Muutoin Rajavartiolaitoksen toimintakertomus on rakenteeltaan talousarvioasetuksen 65 § 2 momentin mukainen.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Tuloksellisuuden kuvauksesta voidaan todeta, että tuotoksista ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä, koska toimintakertomuk-

sessä on esitetty taloudellisuus- ja tuottavuusmittarit sekä tulosalueittaiset kustannustiedot. Lisäksi Rajavartiolaitos on laatinut asianmukaiset kustannusvastaavuuslaskelmat palvelusuhdeasuntojen vuokratoiminnasta, ilma-aluksin toteutetuista sairaankuljetuksista sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Rajavartiolaitoksen toiminnalliselle tuloksellisuudelle asetettua tulostavoitetta ei saavutettu, mutta tuloksellisuus kuitenkin säilyi edellisen vuoden tasolla.

Vuoden 2007 ministeriön ja rajavartio-osaston välisessä tulossopimuksessa rajavartio-osaston erityisvastuulle sovittiin seuraavat erityisvastuut, jotka ovat toteutuneet sopimuksen mukaisesti:

- Rajavartiolaitoksen strategia 2015; päivitys ja strategian toimeenpanon jatkaminen.
- SM:n tuottavuusohjelman toimeenpano rajavartiolaitoksen osalta
- Kiinteistöjen omistajahallinnan siirron toimeenpanon valmistelut
- RVLE:n osallistuminen SM:n palvelukeskushankkeiden valmisteluun.

Rajavartiolaitokselle asetettiin vuodelle 2007 palvelutavoitteet rajaliikenteen sujuvuudelle (rajatarkastukseen kuuluva odotus- ja tarkastusaika maaraja- ja lentoasemilla enintään 10 minuuttia ja satamissa enintään 30 minuuttia), tutkintapalveluiden sujuvuudelle (tutkintojen selvitysaste tai selvitysaika/rikelaji) sekä meripelastustoimen palveluiden saataavuudelle (avun saatavuus hätätilanteissa 100 %, hätätilanteiden toimintavalmiusaika tavoite 60 min).

Rajaliikenteen sujuvuuden ja meripelastustoimen osalta palvelutavoitteet toteutuivat hyvin. Tutkintapalveluiden saataavuuden osalta henkilön, alusten ja ilma-alusten luvattomien rajanylitysten selvitysaika oli 3 vrk, kun toteuma oli 3,3 vrk ja rikoslakirikosten (pl. liikennerikokset sekä rikesakot ja rangaistusvaatimukset) tutkinta-aika oli keskimäärin 65 vrk kun tavoite oli alle 60 vrk.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2006 tilinpäätöskannanotossa ministeriö edellytti, että Rajavartiolaitos ohjeistaa vuodenvaihteen menojen kohdentamisperusteet. Rajavartiolaitos on tilinpäätösohjeessa 2342/20/2007 ohjeistanut alaistaan hallintoa tulojen ja menojen kohdentamisesta. Vuonna 2007 kohdentaminen ja jaksottaminen on toteutettu asianmukaisesti.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Syyskuussa 2005 voimaan tulleen uudistetun rajavartiolain vaikutukset näkyivät edelleen vuonna 2007 kasvavina rikostorjuntaa kuvaavina tunnuslukuina. Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi otettiin liki puolitoista tuhatta rikosasiaa. Suurimman massan näistä rikosnimikkeinä muodostivat liikenne- ja vesiliikennejuopumukset, väärennysrikokset ja valtionrajarikokset. Laittoman maahantulon järjestämisrikoksia otettiin tutkintaan yli kuusikymmentä tapausta. Käsiteltyjen rikosasioiden lukumäärän lisääntyminen johtuu todennäköisesti enemmän ammattitaidon parantumisesta kuin rajat ylittävän rikollisuuden lisääntymisestä. Samalla tutkittaviksi otettujen rikosasioiden vaativuus on lisääntynyt, ja erityisesti laittoman maahantulon järjestämis- ja ihmiskaupparikoksiin liittyvät kansainvälisen järjestäytyneen monialaisen rikollisuuden kytkennät ovat asettaneet uusia haasteita rikostorjuntaorganisaatiolle koulutuksen, henkilövoimavarojen ja yhteistoimintajärjestelyjen osalta.

Rajavartiolaitos on suoriutunut erinomaisesti sille asetetuista tuottavuustavoitteista vuosille 2006 -2011 ja on vähentänyt vuoden 2007 kuluessa jo 160 henkilötyövuotta tavoitteena olleesta 162 henkilötyövuodesta.

Kehittämistarpeita

Rajavartiolaitoksen esikunnan tulee edelleen seurata uuden palkkausjärjestelmän toimivuutta ja erityisesti järjestelmän laskentasääntöjä ja maksettujen palkkojen oikeellisuutta sekä kehittää menetelmiä valvonnan järjestämiseksi.

Rajavartiolaitoksen esikunnan tulee kiinnittää huomiota tilinpäätöksessä esitettävän valtuuslaskelman oikeellisuuteen sekä panostaa enemmän sanallisen tilinpäätösanalyysin laadittamiseen.

Tilinpäätöskannanotto

**Rajavartiolaitos on saavuttanut tulostavoitteensa ja tu-
loksellisuuden raportointi on asianmukainen.**

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Hallinto
20/2008

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254;jälj.talousarvioasetus)66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

SM:n julkaisusarjan teemat ovat:

Hallinto

Sisäinen turvallisuus

Maahanmuutto

Yhdenvertaisuus

Keskustelualoitteet

Julkaisujen verkkosivut:
www.intermin.fi/julkaisut

Tilaukset:
Sisäasiainministeriö
PL 26, 00023 Valtioneuvosto

ISSN 1236-2840
ISBN 951-734-354-6 (nid.)
ISBN 951-734-355-3 (PDF)